

SOSIAALIALA SOSIAALISESSA MEDIASSA

@mesossut

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Sosiaali- ja terveysalan kehittäminen ja johtaminen

kevät 2021

Anna-Maria Suomela

Koulutus	Sosiaali- ja terveystieteiden kehittäminen ja johtaminen	Tiivistelmä
Kampus	Hämeenlinnan korkeakoulukeskus	
Tekijä	Anna-Maria Suomela	Vuosi 2021
Työn nimi	Sosiaaliala sosiaalisessa mediassa – @mesossut	
Ohjaajat	Merja Salminen	

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli toiminnallisen kehittämistutkimuksen keinoin selvittää miten sosiaalialaa voisi tuoda esiin sosiaalisessa mediassa ja millaisista sosiaalialaa koskevista tekijöistä ja erityispiirteistä tulisi käydä enemmän julkista keskustelua. Opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa luotiin Instagramiin @mesossut -profiili, jossa tehtiin julkaisuja sosiaalialan työhön liittyen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuoda sosiaalialaa esiin sosiaalisessa mediassa ja selvittää seuraajien näkemyksiä siitä, millaisista sosiaalialan ilmiöistä tulisi julkisesti puhua enemmän. Tavoitteena oli opinnäytetyön kautta saada sosiaalialalle lisää näkyvyyttä ja näin rikkoa sosiaalialalla vallitsevaa hiljaisuuden kulttuuria.

Instagram-profiilille saatiin kuuden kuukauden tarkastelujakson aikana noin 900 seuraajaa, jotka vastasivat monipuolisesti tarinaosiossa tehtyihin kyselyihin. Seuraajat kokivat, että julkisesti tulisi puhua enemmän sosiaalialan palkkauksesta ja sosiaalialan arvostukseen sekä kuvaan vaikuttavista rakenteellisista tekijöistä. Myös sosiaalialan ammattilaisten heikkoa ammatillista itsetuntoa seuraajat toivat usein esiin sosiaalialan arvostusta pohdittaessa.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys koostuu sosiaalialan mediavaikuttamisesta ja rakenteellisesta sosiaalityöstä. Teoreettista taustaa värittää sosiaalialalla vallitseva hiljaisuuden kulttuuri.

Avainsanat	Sosiaalialan mediavaikuttaminen, hiljaisuuden kulttuuri, rakenteellinen sosiaalityö
Sivut	44 sivua

Author Anna-Maria Suomela Year 2021

Subject Social care in Social Media - @mesossut

Supervisors Merja Salminen

ABSTRACT

The aim of this study was to find out via developing research how to present social care in social media and what factors regarding social care should be discussed more in public. In the functional part of the study a profile called @mesossut was created in Instagram and posts regarding social care were made in the profile. The purpose of the study was to introduce social care in social media and find out the followers ideas about what factors regarding the social care should be addressed more in public. The goal was to get more media coverage to social care and with that brake the culture of silence.

In by and large six months the profile got 900 followers, who answered the questions made in the story section. The followers felt that the salary level and the structural factors regarding the valuation and public picture of the social care are the things that should be adressed more publicly. Also the low professional self-esteem was brought up by the followers.

The theoretical framework of the study includes the media influencing of social care and constructive social work. The framework is effected by the culture of silence administered in the social care field.

Keywords Social care media influencing, culture of silence, constructive social work

Pages 44 pages

Sisälllys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön teoreettiset lähtökohdat	2
2.1	Toiminnallinen opinnäytetyö	3
2.2	Julkinen viestintä sosiaalialalla	4
2.3	Sosiaalinen media toimintaympäristönä	6
2.4	Aikaisemmat tutkimukset	8
3	Opinnäytetyön keskeiset käsitteet	9
3.1	Sosiaalialan mediavaikuttaminen	9
3.2	Rakenteellinen sosiaalityö	10
3.3	Hiljaisuuden kulttuuri.....	11
4	Kehittämistyön toteuttaminen.....	12
4.1	Aineiston kuvaus ja keruu	12
4.1.1	Tekemäni päivitykset	15
4.1.2	Tarinaosion kyselyt ja muut tuotokset.....	27
4.2	Aineiston analysointia	29
4.2.1	Tekemieni päivitysten analysointi.....	29
4.2.2	Tarinaosion kyselyiden analysointi	30
4.3	Eettiset näkökulmat	31
5	Tulokset	32
6	Johtopäätökset	34
7	Pohdinta	35

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö syntyi tarpeesta vaikuttaa sosiaalialan julkiseen kuvaan ja sosiaalialasta käytävään keskusteluun. Opinnäytetyöni aihe alkoi hahmottua koronakriisin aikana virinneestä julkisesta keskustelusta koskien terveydenhuollon ammattihenkilöjen työtä ja heidän kohtaamaa kuormitusta koronapandemian aikana. Keskustelussa todettiin terveydenhuollon henkilöstön kuormitus poikkeustilanteessa ja etulinjassa toimiminen. Näin keskustelun luonnollisesti hyvin positiivisena asiana, mutta samanaikaisesti tiedostin myös tilanteen vaikutuksen sosiaalialan työhön ja sosiaalialan työntekijöiden kuormitukseen. Oman kokemukseni mukaan keskustelua pandemian vaikutuksista sosiaalialan työntekijöihin ei kuitenkaan juuri julkisesti käyty, vaikka tilanteella pitkittyessään on suuri vaikutus myös sosiaalialalla tehtävään työhön ja asiakkaiden tuen tarpeeseen.

Keskustelun vähyys vahvisti aiempaa kokemustani sosiaalialalla vallitsevasta hiljaisuuden kulttuurista, jonka näen olevan hyvin suuri sosiaalialaa värittävä tekijä. Hiljaisuuden kulttuurilla viitataan tässä Mutkan (1998, s. 123) mukaan muun muassa julkisen viestinnän vierastamiseen ja epäkohdista vaikenemiseen. Näin ollen näen, että suunnittelemani kehittämistoiminta on sosiaalialalla tarpeellinen.

Sosiaalisen median ollessa vahvasti nykypäivää, koin sen luonnolliseksi alustaksi suunnitella kehittämistoimintaa. Facebookissa on muutamia sosiaalialaa koskevia ryhmiä, esimerkiksi Sosionomien uraverkosto ja Sosiaalityön uraverkosto, jotka ovat suljettuja ryhmiä eikä keskustelu näin ollen ole julkista kaikelle yleisölle. Ammattikunnan sisäinen keskustelu itsessään varmasti on hyödyllistä, mutta vain omassa suljetussa ryhmässään tapahtuvana jokseenkin karsii vaikutusmahdollisuuksia.

Instagram-palvelussa tämän tyyppistä vaikuttamista toteuttaa esimerkiksi rakenteellisen sosiaalityön yhteisö @rakestinsta, jonka lisäksi joillakin työyhteisöillä on oma Instagram-profiilinsa. Näistä esimerkkejä ovat Vantaan lastensuojelu @vantaanlastensuojelu ja Tyttöjen talot @tyttojentalohelsinki ja @espoontyttojentalo. Sosiaalisessa mediassa toimimisen voi nähdä olevan lisääntymässä myös muiden sosiaalialan organisaatioiden taholta. Julkinen keskustelu profiileissa on kuitenkin vähäistä.

Opinnäytetyöni toiminnallinen alusta Instagram on vuonna 2010 avattu ilmainen sosiaalisen median yhteisö, joka on erikoistunut kuvien jakamiseen. Palvelussa käyttäjät voivat jakaa kuvia ja videoita sekä kommentoida toisten jakamaa sisältöä. Instagram on yksi suosituimmista sosiaalisen median alustoista ja sitä voidaan pitää tehokkaana itsensä ilmaisemisen keinona. Yrityskäytössä Instagramin ei nähdä olevan vielä Facebookin tasolla, mutta sen suosio nousee koko ajan.

Yrityskäytössä Instagram vaatii tekijältään ennen kaikkea luovuutta ja kuvallista informaatiota ei vaan tuotteesta itsestään vaan myös siitä, miten sitä käytetään. Sisällön tulee olla johdonmukaista ja yrityksen tavoitteita tukevaa. Huomionarvoista on, että Instagram on puhtaasti mobiilisovellus, jonka käyttäminen on yksinkertaista. Instagramin käyttäjät ovat tyypillisesti hyvin sitoutuneita sovellukseen ja sen käyttö on lisääntynyt nopeinten verrattuna muihin sosiaalisen median kanaviin. (Kananen, 2016, ss. 190–193)

Opinnäytetyössäni haluan kehittämistoiminnan kautta tutkia sitä, miten sosiaalialaa voisi tuoda esiin sosiaalisessa mediassa ja mistä sosiaalialan ilmiöistä tulisi puhua enemmän julkisesti. Lisäksi olen kiinnostunut siitä, miten hiljaisuuden kulttuuria olisi mahdollista rikkoa sosiaalisen median avulla. Tässä raportissa tarkastelen toimintaani profiiliin perustamisesta syyskuussa 2020 kevääseen 2021 saakka.

2 Opinnäytetyön teoreettiset lähtökohdat

Opinnäytetyöni tarkoituksena on luoda sosiaalialan ammattilaisten oma Instagram-yhteisö, joka opinnäytetyön tavoitteiden mukaisesti lisää tietoa sosiaalialasta, ja sen erityispiirteistä ja toimintaympäristöistä sekä lisää näkyvyyttä ja julkista keskustelua sosiaalialasta sosiaalisessa mediassa. Konstruktivisesta näkökulmasta katsottuna opinnäytetyöni tavoitteena on tuottaa innovatiivista ratkaisumallia sosiaalialalla vallitsevan hiljaisuuden kulttuurin murtamiseksi sosiaalisen median keinoin.

Lisäksi tavoitteena on tuoda esiin sosiaalialan ammattilaisten omia kokemuksia sosiaalialan ilmiöistä sekä sosiaalialaan liittyvistä tekijöistä ja erityispiirteistä, kuten esimerkiksi työssäjaksamisesta, työssä onnistumisista ja epäonnistumisista, palkkauksesta ja uhan kokemuksista.

Opinnäytetyöni tutkimuskysymykset ovat:

Miten sosiaalialaa voisi tuoda esiin sosiaalisessa mediassa?

Millaisista sosiaalialaan liittyvistä ilmiöistä tulisi puhua enemmän julkisesti?

2.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallinen opinnäytetyö on kehittämistyö, jonka tavoitteena on käytännön toiminnan kehittäminen, järjestäminen tai tehostaminen. Kehittäminen tähtää muutokseen ja tavoitteellisuus onkin kehittämisen keskeinen elementti. Kehittäminen voi suuntautua esimerkiksi yksilöihin, yhteisöihin tai rakenteisiin sekä toimintatapoihin. Yhä useammin kehittämistä tapahtuu laajemmin erilaisissa verkostoissa ja innovatiivisesti monen toimijan johdolla. (Toikko & Rantanen, 2009, ss. 16–17) Toiminnallinen opinnäytetyö eroaa tutkimuksellisesta opinnäytetyöstä oleellisesti siinä, että toiminnallisessa opinnäytetyössä tehdään jonkinlainen tuotos, kun taas tutkimuksellisen opinnäytetyön ensisijaisena tavoitteena on tuottaa tietoa (Salonen, 2013, s. 5).

Kehittämistoiminnan menetelmistä puhuttaessa usein tarkoitetaan tutkimusmenetelmiä, vaikka kehittämisprosessien luonne onkin käytännöllisempi. Oleellisinta onkin kirkastaa kehittämisprosessien syyt ja tavoitteet. Valitettavan usein tutuin kehittämisprosessin motiivi sosiaali- ja terveysalalla lienee taloudellinen. Tutkimuksellisesta näkökulmasta kehitystyö saattaa usein jäädä niin sanotusti perustutkimuksen jalkoihin, mutta kehitystyön merkitys yhteiskunnassa on viime aikoina kasvanut. Toikko ja Rantanen (2009, ss. 18–19) kuvaavatkin tiedontuotantoa, jossa kysymykset nousevat käytännöstä tutkimukselliseksi kehittämisprosessiksi. Tässä toiminnassa tutkimus siis toimii avustavassa roolissa.

Kehittämishankkeita ja niiden etenemistä voidaan mallintaa eri tavoilla. Konkreettisia vaiheita kehittämisprosessissa ovat perustelu, organisointi, toteutus, arviointi ja tulosten levittäminen. Prosessissa siis ensin määritellään se, mitä ja miksi kehitetään ja sen jälkeen kuka kehittää ja millä resursseilla. Tämän jälkeen vuorossa on itse toiminta, sen arviointi ja tulosten esiin nostaminen. Kehittämistyö voi edetä lineaarisesti vaiheesta vaiheeseen, mutta se voi edetä myös spiraalimaisesti tai spagettimaisesti, jolloin kehittämisprosessi etenee dynaamisesti jatkuvana prosessina. (Toikko & Rantanen, 2009, ss. 18, 56–57, 64–69)

Kehittämistoiminnassa oleellista on yhtenäinen käsitys siitä, mikä on kehittämisen kohde ja miten sitä voisi parantaa tai muuttaa. Toiminnallisessa opinnäytetyössä kehittämisen vaiheet etenevätkin tietyssä dialogisessa tai trialogisessa vuorovaikutussuhteessa. (Salonen, 2013, s. 6)

Perinteisen tutkimuksen pyrkiessä kuvaamaan ja selittämään ilmiöitä muutokseen tähtäävät tutkimukset eli interventionistiset tutkimukset taas tähtäävät muutokseen erilaisin toimenpitein. Yksi interventionistisen tutkimuksen muoto on konstrukttiivinen tutkimus, jossa tuotetaan innovatiivisia konstruktioita ratkaisemaan reaali maailman ongelmia. (Salonen, 2013, s. 6)

Konstrukttiivisen tutkimuksen tunnuspiirteiksi Kananen (2017, ss. 10–11, 15–16, 35) nimeää tosielämän ongelman, jonka ratkaiseminen koetaan tarpeelliseksi; tutkimuksen vahvan teoriapohjan; innovatiivisen ratkaisun tuottamisen; toteutuksen pilotoinnin, tutkijan oman mukanaolon prosessissa ja palautteen teoriamaailmaan. Interventionistisen tutkimuksen lähtökohtana on käsitys siitä, että todellinen muutos on mahdollista saavuttaa vain toiminnan kautta.

Tämän lisäksi opinnäytetyössäni on netnografisen tutkimuksen piirteitä. Kananen (2017, s. 19) määrittelee netnografisen tutkimuksen olevan ”Internetin välityksellä toteutettavaa laadullista ja tulkitsevaa tutkimusta, jossa käytetään antropologian tutkimusmenetelmiä tutkittaessa verkkokulttuureja ja -yhteisöjä verkkovälitteisin menetelmin”. Antropologisilla menetelmillä tarkoitetaan tässä yhteydessä lähinnä havainnointia ja haastatteluja. Netnografisessa eli virtuaalinetnografisessa tutkimuksessa tutkitaan verkkomaailman yhteisöjä ja kulttuuria ihmisten välisenä vuorovaikutuksena. Verkkoympäristö eroaa fyysisestä monin tavoin, mutta tarjoaa mahdollisuuden ilmiöiden havainnointiin. Netnografisessa tutkimuksessa myös edellytetään, että tutkija ainakin jossain määrin osallistuu toimintaan. (Kananen, 2014, ss. 17–18, 69)

2.2 Julkinen viestintä sosiaalialalla

Maailma on muuttumassa ja Suomi sen mukana monista eri näkökulmista katsottuna. Julkinen palvelutuotanto on ristipaineessa ja viestintä muuttaa muotoaan koko ajan. Suomessa kunnat ja kaupungit ovat perinteisesti järjestäneet peruspalvelut, minkä seurauksena vähitellen kunnan väestö ja palvelutuotanto ovat kasvaneet erilleen. Palvelujen vaatimukset ovat myös kasvaneet koulutuksen ja vaurastumisen seurauksena. (Sauri, 2019, ss. 12–16)

Sauri (2019, ss. 12–16) linjaakin, että julkinen hyvinvointivaltio tulisi päivittää tähän päivään, jotta se voisi vastata suomalaisten tarpeita ja vaatimuksia. Tämän ja digitalisaation muutosten vuoksi kansalaiset näyttäytyvät yhä enemmän aktiivisina osanottajina kehityksessä päätösten kohteena olemisen sijaan. Yhteistyö, vuorovaikutus ja osallisuus tulevat siis korostumaan entisestään ja digitaalisuuden voidaan nähdä luovan tälle edellytykset.

Sauri (2019, ss. 18–19, 24–30) muistuttaakin sosiaalisen median olevan keskeinen yhteisöviestinnän väline, jota myös julkishallinnon tulisi pystyä hyödyntämään. Viestinnän merkitys kasvaa jatkuvasti ja viestejä tulvii ihmisen saataville monista eri kanavista reaaliaikaisesti. Jokaisella on nykypäivänä taskussaan kaikki maailman julkaistu tieto sen sijaan, että tietoa haettaisiin julkishallinnolta. Julkisen sektorin viestintä onkin perinteisesti ollut lähinnä yksipuolista palveluista tiedottamista, mitä uudet kommunikointivälineet ja -tavat ovat nyt haastamassa. Keskustelua käydäänkin nykyään monilla eri foorumeilla, jolloin sitä on mahdotonta enää rajata. Tyypillistä on historiankin valossa, että julkinen hallinto laahaa aktiivisten kansalaisten perässä uusissa teknologioissa.

Puhuttaessa sosiaalisen median käyttämisestä erityisesti julkishallinnossa nousee esiin monia kysymyksiä, joita voidaan tarkastella myös sosiaalialan näkökulmasta. Teknologian kehitys on tuonut väistämättä myös sosiaalialalle uusia välineitä ja mahdollisuuksia ja sosiaalinen media onkin nykypäivänä yksi tärkeimmistä yhteiskunnallisen vaikuttamisen kanavista. Sosiaalityötä voi tuoda esiin esimerkiksi blogikirjoituksessa tai palveluohjauksen keinoin Facebookissa. Uusi informaatioteknologia tarjoaa foorumeita julkiselle ja avoimelle keskustelulle, johon voivat osallistua kaikki teknologian pariin pääsevät. Sosiaalityössä sähköistä viestintää voi käyttää esimerkiksi tiedotukseen, ohjaukseen, palautteen keräämiseen tai alan julkisuuskuvan kehittämiseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. (Tuomainen, 2017, ss. 2, 21)

Asiantuntijatyö tänä päivänä edellyttää yhä enemmän tiimityötä, yhteistyötä ja verkostoitumista sekä toisten asiantuntijoiden että asiakkaiden kanssa. Asiantuntijat myös toimivat työelämässä yhä itsenäisemmin ja työsuhteet ovat usein projektiluonteisia. Näin ollen myös tieto muodostuu ihmisen ja kulttuurin kokonaisuudessa. Silloin kun asiantuntijat keskenään tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa pyrkivät selvittämään jotakin tiettyä asiaa tai ilmiötä, voidaan puhua

kollektiivisesta tiedonmuodostamisesta. Tämä on tuloksellista silloin, kun ihmisillä on yhteinen päämäärä ja tavoite sekä yhdessä tuotettu tieto on enemmän kuin mihin yksilöt itsenäisesti pystyisivät. Innovaatiosta voidaan puhua silloin, kun tiettyyn ongelmaan etsitään uusi ratkaisu tarkastelemalla vanhaa asiaa uudella tavalla tai uudesta näkökulmasta. (Parviainen, 2006, ss. 160–161, 165–167)

2.3 Sosiaalinen media toimintaympäristönä

Sosiaalinen media on verkkoyhteisöineen laaja ja monimutkainen kokonaisuus, joka voidaan Rantalan (2016, ss. 86–87) mukaan määritellä tietoverkostoja ja tietotekniikkaa hyödyntäväksi viestinnän muodoksi, joka sisältää vuorovaikutteisesti ja käyttäjälähtöisesti tuotettua sisältöä. Sosiaalinen media tuleeikin nähdä lähinnä toimintakulttuurina eikä pelkkänä viestintäteknologiana.

Viime vuosina sosiaalinen media on kehittynyt kohti vuorovaikutteisempaa mallia yksipuolisen julkaisemisen sijaan. Sosiaalinen media päivittyy jatkuvasti, ja maailman virta on saatavilla ja läsnä koko ajan. Sosiaaliselle medialle tyypillistä on, että sen käyttäjät luovat itse yhteisöjen sisällön ja myös niiden arvon sekä se, että se murtaa ja ohittaa hierarkiat. (Sauri, 2019, s. 80) Perinteisen mediaan verrattuna sosiaalinen media mahdollistaa keskusteluun osallistumisen matalammalla kynnyksellä (Pyykkö, 2020, s. 12).

Sosiaalista mediaa käytettäessä eri tarkoituksiin on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että sosiaalisen median palvelut ovat suurelta osin yksityisessä omistuksessa. Teknologia ei siis välttämättä ole poliittisesti ja moraalisesti neutraalia. Sosiaaliseseen mediaan on myös helppo uppoutua niin, että sosiaalinen kanssakäyminen alkaa rajoittua pelkästään verkkoon. (Rantala, 2016, ss. 87–89)

Huomionarvoista on lisäksi niin sanotusti digitaalisen kuilun mahdollisuus eli ihmisten eriarvoiset mahdollisuudet käyttää uusia viestintäteknologioita (Rantala, 2016, ss. 87–89). Erityisesti tämä tulee ottaa huomioon digitaalisia palveluja käytettäessä sosiaalialan työn välineenä. Myös juuri rakenteelliselle sosiaalityölle sosiaalinen media tarjoaa uudenlaisen ympäristön ja uusia mahdollisuuksia, ja sosiaalialan ammattilainen voi toimia rakenteellisen sosiaalityön tekijänä sosiaalisessa mediassa niin yksityishenkilönä kuin työroolistakin käsin. Sosiaalialaan liittyvät

julkaisut voivat toimia sosiaalisessa mediassa myös keskustelun herättämisen välineinä.
(Tuomainen, 2017, ss. 34–35)

Sosiaalisen median käyttäminen sosiaalityön välineenä saattaa kohdata myös monenlaisia muita haasteita. Teknologian kanssa on mahdollista epäonnistua, mikä saattaa johtaa turhautumiseen ja ongelmien kasaantumiseen. Anonyymina julkaiseminen saattaa myös rohkaista vihapuheeseen, jossa ”puhuja esittää itsestään ja viiteryhmästään esimerkiksi etnisesti, uskonnollisesti, kulttuurisesti, poliittisesti, seksuaalisesti tai ihonväritään tai joltakin tunnistettavalta ulkoiselta piirteeltään erottuvan ryhmän ja uhkailee sitä tai esittää sen loukkaavassa, halventavassa ja solvaavassa sävyssä”. (Rantala, 2016, ss. 88–89)

Sosiaalisessa mediassa yhdistyy sekä yksityinen että julkinen viestiminen ja se on paikka kohdata ihmisiä ja vaikuttaa maailmaan. Sosiaalinen media vaatii kuitenkin digitaalista lukutaitoa eli taidon osata käyttää digitaalisia välineitä ja informaatorakenteita. Lisäksi informaatiota tulee osata kriittisesti arvioida ja hyödyntää. (Rantala, 2016, ss. 88–89)

Sauri (2019) on koonnut sosiaalisen median kymmenen direktiiviä julkishallinnon virkamiehille ja päättäjille.

#1 Ole mukana keskustelussa. Ellet ole, keskustelu sinusta ja organisaatiostasi käydään ilman sinua. Mieti, onko sinulla ja organisaatiollasi siihen varaa.

#2 Jos sinulla on olennaista tietoa, jaa se.

#3 Jos sinulta kysytään, vastaa heti. Jos et osaa heti vastata, sano, että otat selvää ja palaat asiaan pikimmiten.

#4 Jos saat asiatonta palautetta, laske kymmeneen ja vastaa asiallisesti. Sen jälkeen palautteen antaja muuttuu asialliseksi.

#5 Perustele päätöksesi tai organisaation toimintatavat asia-argumentein.

#6 Tyhmiä kysymyksiä ei ole. Tyhmiä vastauksia voi olla.

#7 Kommunikoiki reaaliajassa. Jos olet lomalla tai muuten poissa kuvioista, kerro se ja delegoi viestintä kollegallesi.

#8 Ole kokonainen persoona. Se on lopulta helpompaa kuin kaksoiselämä.

#9 Kysy kriitikoilta toiminnan parantamishdotuksia.

#10 Aina lopulta paras argumentti voittaa. Kannattaa esittää se. (Sauri, 2019, s. 90)

2.4 Aikaisemmat tutkimukset

Sosiaalialan mediavaikuttamista ja hiljaisuuden kulttuuria on tutkittu Suomessa jokseenkin vähän. Erityisesti tätä aihetta on tutkinut Tiitinen (2019) väitöskirjassaan *Kamppailu sananvapaudesta: sosiaalialan ammattilaisen toiminta ja valtasuhteet mediavaikuttamisen kentällä*. Tämä väitöskirja koostuu neljästä tutkimusartikkelista, joissa käsitellään mm. sananvapautta, hiljaisuuden kulttuuria ja vaientamista.

Mediavaikuttamisen teorioita taas on tutkinut esimerkiksi Kastepohja (2004) yhteisöviestinnän maisterintutkielmassaan. Tuomainen (2017) on tutkinut pro gradututkimuksessaan sosiaalista mediaa rakenteellisen sosiaalityön välineenä. Tässä kyselytutkimuksessa selvitettiin miten sosiaalityöntekijät käyttävät sosiaalista mediaa rakenteellisen sosiaalityön välineenä ja millä alueilla. Myös Pyykkö (2020) on tutkinut sosiaalityöntekijöiden mediavaikuttamista erityisesti Twitterissä vuonna 2020 valmistuneessa maisterintutkielmassaan. Tämän tutkielma liittyi vuonna 2017 julkaistuun yli 1000 sosiaalityöntekijän ja alan opiskelijan allekirjoittamaan adressiin, jossa vaaditaan poliittista vastuunottoa lastensuojelun toimintaedellytysten parantamiseksi.

Sosiaalisessa mediassa sosiaaliala on näkyvillä tietyissä yhteisöissä. Facebookin uraverkostoissa käydään keskustelua suljetuissa ryhmissä liittyen sosiaalialan erityispiirteisiin ja työllistymiseen. Sosiaalinen tekijä -blogi antaa mahdollisuuksia sosiaalialan ammattilaisille julkaista omia kirjoituksiaan sekä omalla nimellään että anonyyminä. Tietoa sosiaalialan kirjallisuudesta, tutkimuksista ja uutisista tarjoaa lisäksi [Tietoa sosiaalityöstä-sivusto](#).

Instagramissa sosiaalialan mediavaikuttamista toteuttaa erityisesti rakenteellisen sosiaalityön opiskelijoiden yhteisö [@rakestinsta](#) sekä eräiden sosiaalialan ammattilaisten työyhteisöt, joista

esimerkkinä Vantaan lastensuojelu @vantaanlastensuojelu. Sosiaalialan näkyvyys Instagramissa on selkeästi kasvussa ja olen huomannut oman julkaisutoimintanikin aikana monia uusia profiileja ja isojenkin kunnallisten sosiaalialan toimijoiden (esim. Keski-Uudenmaan sote) liittyneen Instagramiin. Tämän lisäksi myös Tik tokista löytyy sosiaalialan toimijoita (esim. @sossut), jotka tuovat esiin sosiaalialaa informatiivisella otteella kertomalla esimerkiksi lastensuojeluilmoituksen etenemisen polusta lapsiperheiden sosiaalityössä.

3 Opinnäytetyön keskeiset käsitteet

Opinnäytetyöni keskeisiksi käsitteiksi olen määritellyt sosiaalialan mediavaikuttamisen, rakenteellisen sosiaalityön ja hiljaisuuden kulttuurin.

3.1 Sosiaalialan mediavaikuttaminen

Sosiaalialan mediavaikuttamisella tarkoitetaan lähinnä sosiaalialan ammattilaisten toteuttamaa arvolutautunutta muutokseen pyrkivää toimintaa joko toimittajien välityksellä tai suoraan sosiaaliseen mediaan. Mediavaikuttamisen tavoitteena on perustella muutostarpeita sekä luoda muutospainetta. Mediavaikuttaminen voidaan nähdä eräänä rakenteellisen sosiaalityön välineenä, sillä molemmissa pyritään vaikuttamaan laajempiin yhteiskunnallisiin tekijöihin eli ajatellaan ettei sosiaalisia ongelmia ole mahdollista korjata pelkästään yksilöllisiin tilanteisiin paneutumalla. Mediavaikuttaminen voidaan nähdä yhtenä sosiaalialan julkisen viestinnän tavoitteena palveluista tiedottamisen, sidosryhmäviestinnän ja kriisiviestinnän ohella. (Tiitinen, 2018, s. 171) Julkiseen keskusteluun osallistumiseen rohkaistaan myös sosiaalialan ammattihenkilön eettisissä ohjeissa, joissa todetaan, että sosiaalialan ammattihenkilön osallistuminen julkiseen keskusteluun ja kansalaisten tiedontarpeisiin vastaaminen on suositeltavaa salassapitovelvoite huomioiden (Talentia, 2017, s. 45).

Sosiaalialan mediavaikuttaminen on suhteellisen uusi käsite. Toiminnan lähtökohtien voidaan nähdä olevan haastavat, sillä mediassa sosiaalialan asema on usein näkymätön tai uutisointi keskittyy lähinnä epäonnistumisiin, jopa skandaaleihin, esimerkiksi lastensuojelun kyvyttömyyteen turvata lasten elinolot. Tämä itsessään vaikuttaa työntekijöiden haluun osallistua ja synnyttää julkista keskustelua ja luo leimaa koko alaa kohtaan. (Tiitinen, 2018, s. 172) Median edustajien

tieto sosiaalialasta on usein puutteellinen ja toimittajat näkevät sosiaalialan heikosti hahmottuvana laajana kokonaisuutena (Tuomainen, 2017, s. 34).

3.2 Rakenteellinen sosiaalityö

Sosiaalialan mediavaikuttamista voidaan siis peilata rakenteelliseen sosiaalityöhön. Rakenteellinen sosiaalityö määritellään asiakastyön tuottaman tiedon hyödyntämisenä yhteiskunnan hyvinvoinnin edistämiseksi ja kehittämiseksi. Rakenteellinen sosiaalityö määritellään myös sosiaalihuoltolaissa, jossa säädetään, että ”rakenteellisella sosiaalityöllä on huolehdittava sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan tiedon välittymisestä ja sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntämisestä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.” (Sosiaalihuoltolaki 1031/2014) Rakenteellinen sosiaalityö käsitteenä voidaan johtaa jo sosiaalityön toiminnan alkujuurille saakka, jolloin jo painotettiin sosiaalisten epäkohtien esiin nostamista sekä asiakastyöstä nousseiden epäkohtien raportointia päätöksentekijöille (Pohjola & Särkelä, 2011, s. 209).

Rakenteellinen sosiaalityö toimintana kohtaa laissa määrittelystä huolimatta arjessa monenlaisia haasteita vaatiessaan työntekijää toimimaan samanaikaisesti sekä lain ja asetusten toteuttajana että niihin vaikuttajana. Sosiaalityöllä voidaankin nähdä olevan eräänlainen kaksoisrooli vaikkakin roolit kietoutuvat monella tavalla toisiinsa. Yhteistä niille on pyrkimys muutokseen niin asiakkaan elämässä kuin yhteiskunnassakin. Lisäksi ne ovat sidoksissa toisiinsa myös vastavuoroisesti asiakkaan auttamisen usein vaatiessa myös yhteiskunnallista muutostyötä. Voidaankin nähdä, että todellinen muutos vaatii usein liikettä sekä yksilön että yhteiskunnan tasolla. (Pohjola & Särkelä, 2011, s. 207)

Käytännön tasolla rakenteellinen sosiaalityö jää usein asiakastyön varjoon. Tämä johtuu ennen kaikkea suurista asiakasmääristä ja asiakkaiden ongelmien kasaantumisesta, jolloin asiakastyö kirjaimellisesti vie kaiken sosiaalialan ammattilaisen työajan. Pelkkä asiakastyö ei kuitenkaan riitä ongelmien ollessa yhteydessä vahvasti ympäröivään yhteiskuntaan ja sen rakenteisiin. Näin ollen rakenteellisen sosiaalityön vahvistaminen olisi erittäin tärkeää pitkällä tähtäimellä. Mahdollisuus siihen myös siltä osin olisi, että sosiaalialan ammattilaiset ovat aitiopaikalla näkemässä eriarvoisuuden ja huono-osaisuuden konkretisoitumista. (Pohjola & Särkelä, 2011, s. 208)

Suomessa rakenteelliseen sosiaalityöhön liittyvää keskustelua on käyty jossakin muodossa jo pitkään ja sosiaalihuoltolaissa se on määritelty vuodesta 1982 lähtien. Rakenteellinen ote on näkynyt yhteiskunnassamme lähinnä paikallisina projekteina ja hankkeina, ja sen voidaan nähdä jääneen tietyltä osin taloudellisen ajattelun korostumisen jalkoihin. Asiakasmäärien kasvaessa ja alaa vahvasti värittäneen työntekijäpulan vuoksi sosiaalialan työstä on tullut hyvin kuormittavaa ja jopa liukuhihnamaista yksilötyötä, joka ei anna tilaa eikä aikaa laajemmalle yhteiskuntaan vaikuttamiselle. (Pohjola & Särkelä, 2011, ss. 210–213)

3.3 Hiljaisuuden kulttuuri

Sosiaalityön ammattilaisten arjen toimintaan nähden rakenteellinen sosiaalityö ja julkinen vaikuttaminen tuntuvat haastavilta. Voidaankin puhua eräänlaisesta vaikenemisesta ja hiljaisuuden kulttuurista. Hiljaisuuden kulttuurilla tarkoitetaan ammattikunnan sisäistä tiedon ja kokemusten jakamattomuutta sekä kyvyttömyyttä viedä sosiaalityön tietoa oman yhteisön ulkopuolelle. (Tiitinen, 2018, s. 110)

Mutka (1998, s. 127) kuvaa sosiaalialan ammattilaisten viestinnän olevan riittämätöntä jopa omassa työyhteisössään, mihin osaltaan ovat vaikuttaneet muun muassa perinteisesti hierarkkiset työyhteisöt. Tämän lisäksi hiljaisuutta voidaan nähdä edistäneen asiakastyön paine ja uupumus sekä vaihtelovollisuus ja heikko ammatillinen itsetunto.

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen sijaan sosiaalialan ammattilaisten työ keskittyykin lähinnä juuri asiakastyöhön ja sitä koskevien lainkohtien ja asetusten toteuttamiseen. Lisäksi mahdolliseksi hiljaisuuden kulttuurin syiksi on ehdotettu kiirettä, vaihtelovollisuutta ja työn byrokraattisuutta. Tiitinen (2018, s. 111) kuitenkin kuvaa, että näiden yksilöllisten taipumusten sijaan tulisi keskittyä laajempiin yhteiskunnallisiin prosesseihin ja erityisesti tieteellisen tiedon korostuksen pyrkimykseen, sillä tieteellisen tiedon korostaminen saattaa vaikuttaa sosiaalialan ammattilaisen kokemukseen omasta osaamisestaan ja työstään. Myös sosiaalialalla tulisi siirtyä postmoderniin ajatteluun ja näin ollen nähdä tiedon tuottamisen ja ymmärtämisen monimuotoisuus.

Yleisesti todettua siis on, että sosiaalialan ammattilaisten tulisi osallistua julkiseen keskusteluun ja vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin. Käytännössä ajan puute, epäonnistumisen pelko ja viestintätaitojen puuttuminen kuitenkin estävät tämän. Lisäksi varsinkin kunnallisella toimialalla

on perinteistä, että esimiehet tai toimialajohtajat osallistuvat julkiseen keskusteluun niin sanotusti rivityöntekijöiden sijaan. (Tiitinen, 2018, s. 113) Huomionarvoista on, että yksin median luoma kuva sosiaalialasta ja sosiaalityöstä, ilman itse alan työntekijöiden osallistumista keskusteluun, on yksipuolinen (Pyykkö, 2020, s. 8).

4 Kehittämistyön toteuttaminen

Tässä luvussa käyn läpi opinnäytetyöni toiminnallisen osuuden toteuttamista. Toiminnallisena osuutena opinnäytetyössäni loin sosiaaliseen mediaan sosiaalialan yhteisön, jonka tavoitteena oli tuoda esiin sosiaalialaa, synnyttää sosiaalialaan liittyvää julkista keskustelua ja tuoda näkyväksi sosiaalialan erityispiirteitä.

4.1 Aineiston kuvaus ja keruu

Opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa tarkoitukseni oli luoda Instagram-yhteisöön profiili @mesossut ja ylläpitää profiilia sekä osallistua profiilissa syntyvään keskusteluun. Profiilin ylläpitämiseen kuuluu uuden sisällön tuottaminen profiiliin kuvien ja tekstin keinoin sekä profiilin tiimoilta syntyvään keskusteluun osallistuminen. Profiilin ylläpitäjänä toimin siis itse kehittäjän roolissa ja tavoitteenani on osallistua dialogiin sekä muiden toimijoiden että seuraajien kanssa.

Aloitin profiilin hahmottamisen luomalla profiilin logon. Halusin kiinnittää jo alusta saakka huomiota profiilin visuaaliseen ilmeeseen, ja kiinnittää huomiota sisällön lisäksi myös profiilin ulkonäköön sekä yleisilmeeseen. Samaan aikaan halusin luoda mahdollisimman selkeää sisältöä ja tätä halusin myös logon edustavan. Koin tärkeäksi käyttää kaikissa yhteyksissä samaa logoa, jotta profiili olisi mahdollisimman hyvin tunnistettavissa.

ME SOSSUT

Hahmottelin aloitusvaiheessa ja suunnitteluvaiheessa ennen varsinaisten julkaisujen tekemistä kohderyhmää, joille sisältöä tulen tuottamaan. Jorma Kananen (2016, ss. 10–14, 196) painottaa sosiaalisen median sisällöntuotannossa strategista toimintaa, jolla pyritään etenemään kohti tavoitteita. Hän kehottaa pohtimaan toiminnan tavoitteiden lisäksi myös sitä, kenelle toiminta suunnataan ja mitkä ovat tämän kohderyhmän tarpeet. Tämän lisäksi tulee pohtia muun muassa mistä tietoa sisällön tueksi hankitaan, mitä sisältö on ja miten toiminnan onnistumista mitataan. (Kananen, 2016, ss. 10–14, 196)

- o Kohderyhmä (kuka)
- o Persoona (kuka): sosioekonomiset tekijät, harrastukset, arvot
- o Valitun kohderyhmän haasteet/ongelmat/tarpeet
- o Miten haasteet ratkaistaan?
- o Mistä tietoa hankitaan? (kanavat, lähteet)
- o Sisällöt (teemat, aiheet, stoorit)
- o Toiminnan tavoitteet
- o Toiminnan mittarit (Kananen, 2016, s. 196)

Kohderyhmäni toiminnassani hahmottelin kahteen osaan; ensinnäkin sosiaalialalla työskenteleviin seuraajiin ja toiseksi muilla aloilla vaikuttaviin seuraajiin, jotka jollakin tavalla olisivat kiinnostuneita sosiaalialasta ja sosiaalialan työstä huomioiden sen, että tietyt käsittelemäni teemat ovat universaaleja ilmiöitä. Aloitettuani julkaisut profiilissa jaoin yhteisöä ensin omille verkostoilleni sekä sosiaalialalla työskenteleville että muille, keillä ajattelin olevan kiinnostusta aiheeseen. Tämän jälkeen markkinoin yhteisöä Facebookin Sosionomien uraverkosto- ja Sosionomien (YAMK) -uraverkosto-ryhmissä, joista sainkin suuren osan seuraajistani. Nämä suljetut ryhmät toimivat keskustelualustoina Facebookissa sosiaalialan ammattilaisille. Tämän lisäksi aloin itse seurata Instagramissa sosiaalialan erilaisia toimijoita, jotka sitten alkoivat seurata myös profiiliani.

Julkisuutta ja seuraajia profiililleni toivoin saavani mainostamalla profiilia muissa julkaisuissa sekä ottamalla suoraan yhteyttä sosiaalisessa mediassa aktiivisesti toimiviin sosiaalialan profiileihin. Jo ennen profiilin luomista olinkin ottanut yhteyttä joihinkin sosiaalisessa mediassa toimiviin profiileihin kysyäkseni vinkkejä suunnittelemalleni toiminnalle. Merkityksellisten neuvojen

saaminen kuitenkin lopulta oli aika vähäistä suunnittelemani toiminnan ollessa jokseenkin erilaista kuin mitä someen aikaisemmin on toteutettu.

Kun syyskuussa 2020 aloitin julkaisutoiminnan, olin jo hahmotellut muutamia päivityksiä ja teemoja, joita haluaisin nostaa keskusteluun. Halusin kuitenkin myös sosiaaliselle medialle tyypillisesti reagoida muiden päivityksiin ja nostaa esiin ajankohtaisia aiheita, joten en tehnyt suunnitelmastani sitovaa. Huomionarvoista on, että kehittämistoiminnassa yleensäkin kaikkia muuttujia on mahdoton ennustaa ja tietyt tekijät tarkentuvat vasta työskentelyn aikana. (Salonen, 2013, s. 17) Korteso (2018, s. 23) myös muistuttaa, että somessa on mahdollista saada runsaasti palautetta, jonka pohjalta voi kehittää toimintaansa siellä katselijoiden tarpeita vastaaviksi.

Korteso (2018, ss. 29–31) painottaakin sosiaalisen median ytimen olevan juuri vuorovaikutuksessa ja tämän vuoksi myös sosiaalisessa mediassa julkaistavien tekstien tulee olla vuorovaikutteisia. Hän pitää tärkeänä, että teksti on tarpeeksi tiivistä, jotta lukija sen jaksaa lukea, ja kommunikoiavaa, joka rohkaisee keskustelemaan. Lisäksi kielen tulee olla helppolukuista ja aiheen ajantasaista, sillä teksti vanhenee verkossa nopeasti. Sosiaalisen median tekstit voidaankin nähdä monimuotoisina ja hetkellisinä. Alusta saakka käytin päivityksissäni tunnistena hashtageja, joiden avulla päivitykseni oli mahdollista löytää ja kiinnitin huomiota päivitysteni yleisilmeeseen sekä värimaailmaan.

Toiminnallista kehittämistä voidaan tarkastella myös tiedontuotannon näkökulmasta (Toikko & Rantanen, 2009, s. 11). Ajatukseni oli tuottaa profiiliin sisältöä muun muassa sosiaalialan työssä onnistumisesta, sosiaalialan palkkauksesta, työssäjaksamisesta sekä tuottaa myös tietoa sosiaalialan erilaisista työpaikoista. Sisällön tiimoilta toivoin pystyväni luomaan julkista keskustelua näistä aiheista sekä saamaan näkyvyyttä aiheille. Tiedontuotannon näkökulmasta opinnäytetyössäni siis hyödynsin jo olemassa olevaa tietoa sisältöni tukena sekä toivoin julkisen keskustelun myötä edesauttavani myös uuden tiedon muodostumista. Sosiaalinen media voidaankin nähdä hyvänä areenana tuoda esiin myös tietoa sosiaalialan työn sisällöstä, mikä taas palvelee avointa keskustelua sosiaalialan työstä. (Tuomainen, 2017, s. 35)

Kehittämistoiminta muodostuu tyypillisesti useiden eri toimijoiden osallistumisen varassa ja kehittämistoimintaan kuuluu toimijoiden yhteisen ymmärryksen kehittäminen (Toikko & Rantanen, 2009, s. 10). Ajatukseni olikin liittää profiiliin yhteydenottomahdollisuus, jonka kautta

sosiaalialan ammattilaisten olisi mahdollista vaikuttaa julkaisuihin ja tuoda oma äänensä kuuluviin aiemmin mainittujen teemojen osalta kollektiivisen asiantuntijuuden idean hengessä. Lisäksi toiveenani oli pystyä julkaisemaan sosiaalialan ammattilaisten omia kokemuksia myös keskustelun aloituksina. Toimintaa käynnistäessäni minulla ei vielä ollut käytössäni ”seuraajien ääntä”, joten käytin sisältöön oman työyhteisöni jäsenten ääntä ja kokemuksia.

Oman sisällön tuotannon lisäksi osallistuin myös keskusteluun muissa sosiaalialan profiileissa. Kuten jo aiemmin todettua, sosiaalinen media on koko ajan kehittymässä vuorovaikutteisempaan suuntaan yksipuolisen jakamisen sijaan. Kaiken toimintani tärkeänä periaatteena pidin sosiaalialan kokonaisvaltaista huomioimista ja esiin nostamista. Halusinkin siis tuottaa sisältöä sekä ammattikorkeakoulutaustan omaaville että yliopistokoulutuksen saaneille sosiaalityöntekijöille sekä alan opiskelijoille ja muille aiheesta kiinnostuneille. Koin erityisen tärkeäksi sen, että omalla toiminnallani edesautan koko sosiaalialan yhteisöllisyyttä.

Kehittämistyön näkökulmasta työni eteni konstruktivistisen mallin mukaisesti, joka pitää sisällään kehittämishankkeen huolellisen suunnittelun, hankkeen vaiheistuksen ja toiminnassa oppimisen, tutkimuksellisesta kehittämisotteen ja monipuolisen menetelmäosaamisen eli siis koko kehittämistoiminnan riittävän metodologisesta ymmärtämisen ja hallinnan. Mallissa tapahtuu toiminnan aikana arviointia, paluuta ja pysähtymistä sekä kehittämistehtävien ja sisältöjen uudelleensuuntaamista ja tarkentamista. Nämä periaatteet sopivatkin erityisen hyvin sosiaalisen median toiminnan piirteisiin. (Salonen, 2013, s. 14)

4.1.1 Tekemäni päivitykset

Ensimmäinen syyskuussa vuonna 2020 tekemäni päivitys käsitteli profiilia ja selitti profiilin tarkoitusta sekä tavoitteita.

Tervetuloa Mesossut-profiiliin!

Tämän profiilin tarkoituksena on lisätä tietoa sosiaalialasta, tuoda esiin alan erityispiirteitä ja saada kuuluviin sosiaalialan ammattilaisten oma ääni.

Profiili liittyy ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyön kehittämistutkimukseen.

[#mesossut](#) [#sosiaaliala](#) [#sosiaalityö](#) [#sosiaalialanammattilainen](#) [#sosiaalityötutuksi](#)

Toinen päivitykseni käsitteli sosiaalialan mediavaikuttamista ja selitti, mitä sillä tarkoitetaan.

Lisäksi kysyin päivityksen yhteydessä sitä, ovatko seuraajani tehneet vaikuttamistyötä sosiaalisessa mediassa.

Sosiaalialan mediavaikuttamisella tarkoitetaan lähinnä sosiaalialan ammattilaisten toteuttamaa toimintaa sosiaaliseen mediaan, minkä tarkoituksena on julkisen keskustelun synnyttäminen, muutospaineen luominen ja muutostarpeen perustelu (Tiitinen 2018).

Oletko sinä tehnyt vaikuttamistyötä sosiaalisessa mediassa?

[#mesossut](#) [#sosiaaliala](#) [#sosiaalityö](#) [#sosiaalialanammattilainen](#) [#sosiaalialanmediavaikuttaminen](#)

Kolmannen päivitykseni aiheena oli työssä jaksaminen, jonka yhteydessä kysyin seuraajiltani vinkkejä työssä jaksamiseen. Vaikka ensisijaisena tavoitteenani oli saada aikaan julkista keskustelua aiheista, toivoin niiden kuitenkin toimivan myös herätteinä pohtimiselle.

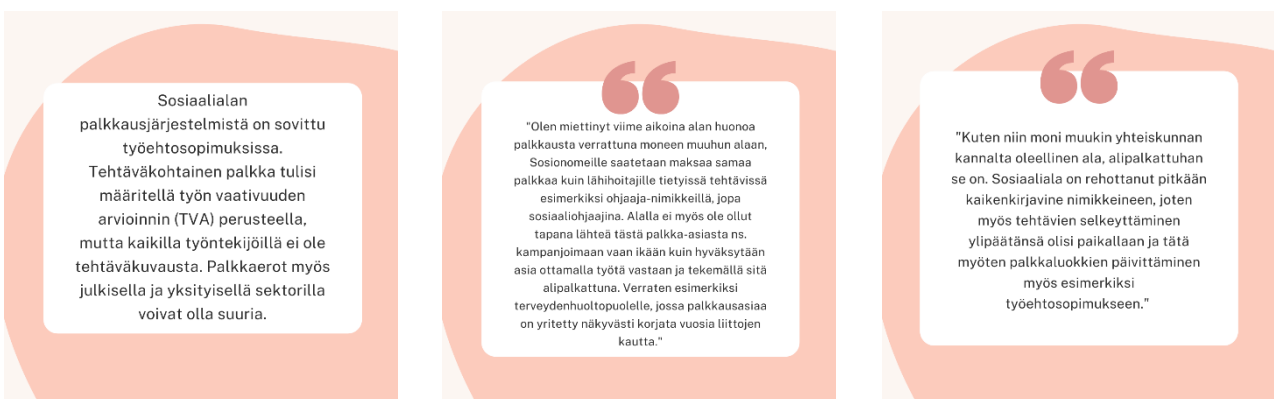

"Sosiaalialan työssä auttaa jaksamaan se, että osaa erottaa asioita toisistaan – mihin voi vaikuttaa ja mihin ei. Oman työn rajojen ja raamien tunteminen, lainsäädäntö ja selkeät ohjeistukset toimivat työn tukena ja auttavat myös oman tehtävän rajoja miettiessä."

Mikä auttaa juuri Sinua jaksamaan? Kerro meille omat vinkkisi!

[#mesossut](#) [#sosiaaliala](#) [#sosiaalityö](#) [#sosiaalialanammattilainen](#)

Neljäs päivitykseni käsitteli sosiaalialan palkkausta ja palkan määräytymisen perusteita. Tähän päivitykseen halusin mukaan sosiaalialan työntekijän äänen ja sainkin siihen kommentit oman työyhteisöni jäseneltä. Ajatuksenani oli näin rohkaista myös seuraajia tuomaan esiin omaa ääntään sosiaalialan ilmiöihin liittyen. Tämä päivitykseni koostui kolmesta eri tekstillisestä kuvasta.

Sosiaalialan palkkaus herättää paljon keskustelua. Millaisena sinä näet sosiaalialan palkkatilanteen? Miten palkkaukseen voisi vaikuttaa?

[#mesossut](#) [#sosiaaliala](#) [#sosiaalityö](#) [#sosiaalialanammattilainen](#) [#sosiaalityöntekijä](#) [#sosiaalialanmediavaikut](#)
[taminen](#) [#palkkaus](#)

Viidennen päivityksen ohessa halusin uudelleen kiinnittää huomiota työssä jaksamiseen ja erityisesti palautumiseen. Rohkaisin seuraajia päivityksen yhteydessä pohtimaan ovatko he löytäneet omat palautumisen keinonsa ja kiinnittämään huomiota myös siihen, mistä tietää, että on pystynyt palautumaan työstä.

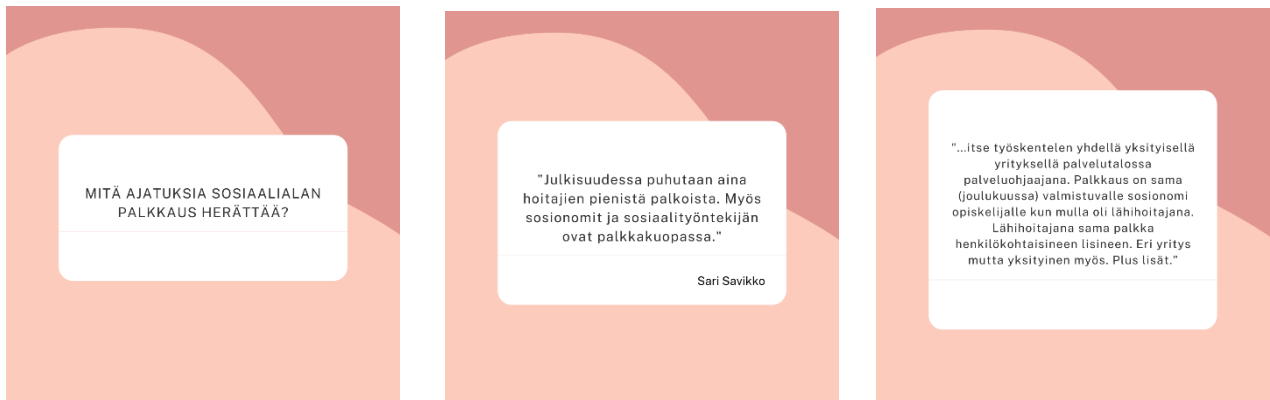

Syksyn edetessä ja päivän lyhentyessä on entistä tärkeämpää muistaa pitää huolta omasta jaksamisestaan. Jokaisen tulisi löytää oma keinonsa palautua työn kuormituksesta eikä tämä keino välttämättä ole kotisohvalle jääminen, vaikkakin se kuulostaa jonain päivinä erittäin houkuttelevalta.

Oletko sinä löytänyt oman keinosi palautua? Mistä tiedät, että olet palautunut työpäivästä?

[#mesossut](#) [#sosiaalityö](#) [#sosiaalityöntekijä](#) [#sosionomi](#) [#sosiaaliala](#) [#sosiaalialanammattilainen](#) [#sosiaalityöt](#)
[utuksi](#)

Kuudennen, kolmiosaisen päivityksen kautta halusin vielä palata palkkakeskusteluun Talentia-lehden julkaiseman artikkelin myötä (Ylä-Tuuhonen, 2020). Artikkelissa Sosiaalitoimen sosiaalityöntekijät ry:n hallituksen puheenjohtaja Sari Savikko puhui sosiaalityön rikkonaisuudesta ja sosiaalialan eri ammattiryhmien hankalasta asemasta. Koin tämän artikkelin erittäin hyväksi pohdinnaksi ja keskustelun herättäjäksi. Päivityksen yhteydessä kysyin vielä seuraajiltani mitä ajatuksia artikkeli heissä herätti ja miten sosiaalialan palkkaukseen voisi puuttua. Palkkaus aiheena oli ilmiö, joka monesti tuli esiin myös myöhemmin kysyessäni muista sosiaalialan haasteista.

Talentia-lehden numeron 6/2020 haastattelussaan Sosiaalitoimen sosiaalityöntekijät ry: n puheenjohtaja Sari Savikko puhui heikossa asemassa olevien unohtumisesta ja sosiaalityön rikkonaisuudesta.

Lisäksi Savikko toi esiin sitä, miten ahtaalla laillistetut sosiaalityöntekijät nyt ovat työssään. Hänen mukaansa ammatillista sosiaalityötä ajetaan Suomessa alas.

"Kun työnantajat teettävät sosionomeilla sosiaalityöntekijöiden töitä, syntyy eri ammattikuntien välille katkeruutta ja luottamuspulaa." Savikko harmittelee.

Mitä ajatuksia lehden artikkeli Sinussa herättää? Millaisena näet sosiaalialan palkkauksen? Mitä asialle voisi tehdä?

[#mesossut](#) [#sosiaalityö](#) [#sosiaalityöntekijä](#) [#sosionomi](#) [#sosiaaliala](#) [#sosiaalialanammatilainen](#) [#sosiaalialan mediavaikuttaminen](#) [#talentia](#)

Seitsemäs päivitykseni käsitteli esimiestyötä ja sitä, millainen on hyvä esimies. Tähän olin taas ottanut mukaan työyhteisöni jäsenen äänen ja hänen ajatuksensa hyvästä esimiestyöstä. Kysyin päivityksen yhteydessä, millaisista esimiehistä seuraajillani oli kokemusta, ja mitä he erityisesti arvostivat esimiehessä. Tässä yhteydessä halusin kiinnittää myös huomiota sukupuolineutraaliin termiin ja aloin käyttää termiä "esihenkilö". Päivitys koostui kysymyssivusta ja vastaussivusta.

Millainen on hyvä sosiaalialan esimies? Tai esihenkilö?

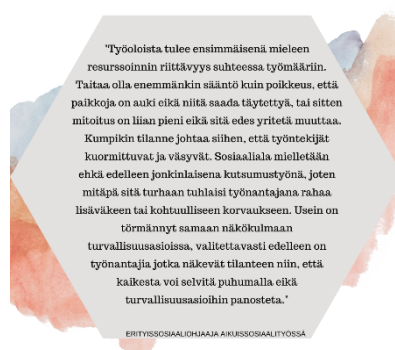
Minkälaisista esihenkilöistä Sinulla on kokemusta? Mitä arvostat esihenkilössä?

[#mesossut](#) [#sosiaalityö](#) [#sosiaalityöntekijä](#) [#sosionomi](#) [#sosiaaliala](#) [#sosiaalialanammatilainen](#) [#sosiaalialan mediavaikuttaminen](#)

Kahdeksas päivitykseni oli Mieli ry:n maailman mielenterveyspäivän kunniaksi uudelleen jakamani päivitys ”Maailma tarvitsee kuuntelijoita”.

Yhdeksäs päivitykseni käsitteli sosiaalialan työoloja ja toin päivityksessä esiin taas sosiaalialan työntekijän ääntä aiheeseen liittyen. Seuraajiani tässä yhteydessä rohkaisin pohtimaan sitä, millaisia muita työoloihin liittyviä tekijöitä vaikuttaa jaksamiseemme ja hyvinvointiimme sosiaalialan työssä. Päivitys koostui kahdesta tekstillisestä kuvasta.

Sosiaalialalla on läsnä monenlaisia kuormitustekijöitä, joista esimerkkinä suuret asiakasmäärät, kiireinen työtahti ja rooliristiriidat. Lisäksi työturvallisuusasiat heikosti hoidettuina lisäävät kuormitusta. Mitä muita työoloihin liittyviä asioita vaikuttaa jaksamiseemme ja hyvinvointiimme sosiaalialan työssä?

[#mesossut](#) [#sosiaalityö](#) [#sosiaalityöntekijä](#) [#sosionomi](#) [#sosiaaliala](#) [#sosiaalialanammatilainen](#) [#sosiaalialan mediavaikuttaminen](#)

Seuraava tekemäni päivitys avasi enemmän profiilini taustaa ja kuvasi opinnäytetyötäni sekä sen ideaa.

Tervetuloa kaikille uusille seuraajille! Ehkä kurkistus profiilin taustoihin olisi tässä vaiheessa paikallaan 😊
Profiilin taustalla on siis ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetyö, jonka tavoitteena on lisätä sosiaalialan näkyvyyttä sekä julkista keskustelua sosiaalialan erityispiirteistä. Profiilin avulla haetaan vastauksia siihen, millaista julkista keskustelua sosiaalialasta voi käydä sosiaalisessa mediassa ja miten sosiaalialalla vallitsevaa hiljaisuuden kulttuuria on mahdollista murtaa sosiaalisen median avulla. Idea profiiliin syntyi keväällä 2020, jolloin täysin oikeutetusti puhuttiin paljon terveydenhuollon henkilöstön kuormituksesta ja työoloista poikkeustilanteen aikana. Tämän ohen kuitenkin olisi tärkeää lisätä keskustelua myös sosiaalialalla näkyvistä vaikutuksista, jotka saattavat näkyä viiveellä. Tule siis mukaan tekemään alamme näkyväksi ja luomaan uudenlaista julkista keskustelukulttuuria sosiaalialan erityispiirteistä!

Tsemppiä viikonlopputyöläisille ja vapaalla oleville rentouttavaa viikonloppua!

[#mesossut](#) [#sosiaalityö](#) [#sosiaaliala](#) [#sosiaalityöntekijä](#) [#sosionomi](#) [#sosiaalialanmediavaikuttaminen](#)

Seuraavan päivitykseni aiheena oli sosiaalialan työntekijöiden kokema väkivalta. Päivityksessä käytin lähteenä haastattelua Talentia-lehdessä sekä keväällä 2020 tehtyä pro gradututkimusta työntekijöiden kokemasta väkivallasta. Päivityksessä oli otsikkokuvan lisäksi kaksi työntekijän kommenttia työssä kohdatuista uhkaavista tilanteista ja väkivaltakokemuksista.

" Sosiaalialan työtehtävissä olen kokenut uhkatilanteita asiakkaiden taholta melko säännöllisesti koko työurani ajan. Uhkatilanteita on ollut sanallisen uhkailun muodossa; tappouhkauksia, on kerrottu että tiedetään missä asuu ja tullaan kotiin, uhattu vetää turpaan, hakata, huoriteltu ja muita vastaavia. Lisäksi olen kokenut fyysisistä väkivaltaa sisältäviä tilanteita, olen joutunut tilanteisiin jossa asiakas on käynyt työntekijän kimppuun ja tilanteissa on tullut ns. painottelu. "

" On ollut tilanteita, joissa oma liikkuminen on estetty ja tultu lähelle uhkaavasti, uhattu nyrkillä. On ollut tilanteita, että on joutunut pakenemaan ja suojautumaan aggressiiviselta asiakkaalta, joka on jahdannut kiven kanssa ja yrittänyt heittää. On uhattu että tullaan aseensa kanssa. Aiemmassa työssäni uhkatilanteet olivat viikottaisia, nykyisessä työssä voi sanoa että vähintään kerran kuukaudessa joku työyhteisöstä kohtaa väkivaltaa. "

🚫 VÄKIVALTA 🚫

🚫 Sosiaalialan työntekijä joutuu työssään kohtaamaan sekä henkistä että fyysistä väkivaltaa, mitä on kuvailtu työhön liittyväksi luontaiseduksi.

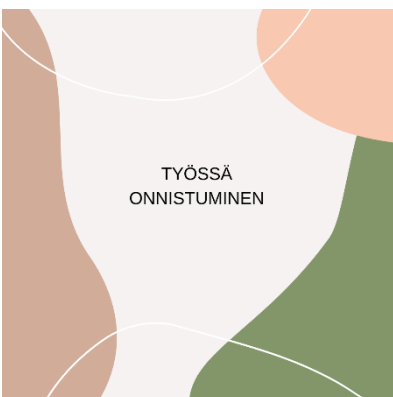
🚫 Laurea ammattikorkeakoulun lehtori Aulikki Yliniva kuvaa Talentia-lehden julkaisussa maaliskuussa 2019, että huonon kohtelun sietäminen on sisäänkirjoitettu sosiaalialan ammatteihin.

🚫 Pauliina Junnila havaitsi Pro gradu-tutkielmassaan keväällä 2020, että työntekijät ovat aiempaa aktiivisempia ja tietoisempia omista oikeuksistaan, mutta väkivallan normalisointi ja puhumattomuus näkyvät sosiaalityön kentällä yhä.

Onko kohdatusta väkivallasta puhuminen Sinulle selvää ja helppoa? Mikä vaikuttaa tähän?

[#mesossut](#) [#sosiaalityö](#) [#sosiaalityöntekijä](#) [#sosionomi](#) [#sosiaaliala](#) [#sosiaalialanammatilainen](#) [#sosiaalialan mediavaikuttaminen](#) [#väkivalta](#) [#väkivallankohtaaminen](#)

Kahdestoista päivitykseni taas käsitteli työssä onnistumista, minkä avulla halusin tuoda esiin myös positiivisia asioita sosiaalialan työssä. Päivityksessä rohkaisin myös työntekijän äänen avulla seuraajia miettimään, miten he olivat onnistuneet sinä päivänä ja millaisia tunteita se oli herättänyt. Päivitys koostui otsikkokuvan lisäksi kahdesta kuvasta, jossa toin esiin sosiaalialan työntekijän kokemuksia.

" Onnistuminen herättää iloa siitä, että on voinut auttaa asioiden eteenpäin menossa ja vaikuttaa. Tätä myöten tulee tunne siitä, ettei työ ole turhaa ja sillä on myös merkitystä. Ilman onnistumisia esimerkiksi asiakastyössä, voi merkityksellisyys helposti alkaa katoamaan. "

" Yksittäisistä asiakascaseista mieleen tulee tapaus, jossa suunnitelmallinen työ ja oikea tuki oikeaan aikaan auttoivat asiakkaan opiskelujen kautta alan vaihtoon ja työllistymiseen, pois toimeentulotukiasiakkuudesta. Nämä tilanteet eivät ole kovin tavanomaisia työssäni asiakkaiden ollessa varsin moniongelmaisina, joten jäänyt mieleen onnistumisena. "

Kysyimme jokin aika sitten teiltä seuraajilta, miten sosiaalialan arvostusta voisi edistää. Saimme paljon vastauksia, kiitos niistä! 🙏

Yksi esiin tullut teema oli onnistumisten esiin tuominen sosiaalialan työssä.

Miten sinä olet onnistunut tänään? Millaisia tunteita se herätti?

[#mesossut](#) [#sosiaaliala](#) [#sosiaalityö](#) [#sosionomi](#) [#sosiaalityöntekijä](#) [#sosiaalialanammattilainen](#)

Seuraavat kaksi päivitystäni olivat uudelleen jakoja toinen Ylen Tilipäivä-ohjelman jaksoon liittyen ja toinen Tietoa sosiaalityöstä-sivuston julkaisemasta työntekijän kirjoituksesta liittyen sosiaali- ja kriisipäivystykseen sekä korona-ajan vaikutuksista työhön. Tilipäivä-ohjelmaan liittyvällä päivityksellä halusin tuoda esiin sitä, että jaksossa käsitelty työssä uupuminen on universaali ilmiö ja aina ajankohtainen myös sosiaalialalla. Blogikirjoitus sosiaali- ja kriisipäivystystyöstä oli mielestäni myös hyvin ajankohtainen ja kuvaava katsaus siihen, mitä sosiaalialan työ oikeasti voi olla. Koin myös erittäin tärkeänä sen, että koronapandemian vaikutuksia sosiaalialan työhön tuotiin ilmi.

Seuraavan päivitykseni aiheena oli etätyö ja päivitykseen käytin lähteenä Työterveyslaitoksen (2020) kannanottoa etätyöhön liittyen. Päivityksen yhteydessä rohkaisin seuraajiani miettimään miten he ovat kokeneet etätyön ja miten asiakkaan kohtaaminen on onnistunut etätyössä. Tämän päivitysaiheen koin erittäin tärkeäksi vallitsevassa ajankohtaisessa tilanteessa ja halusin herätellä sosiaalialan toimijoita miettimään asiakkaan kohtaamisen mahdollisuuksia uudessa tilanteessa.

Työterveyslaitoksen mukaan "etätyö on kiinteästä työpaikasta ja työajasta riippumatonta työtä." Ja "koronavirusepidemian aikana etätyötä on syytä tehdä kotona viruksen leviämisen riskin pienentämiseksi." Etätyö yleisesti ottaen määritellään työksi, joka tapahtuu työpaikan ulkopuolella. Valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö ovat suositelleet etätyön tekemistä mahdollisimman laajasti. Mahdollisuudet tähän vaihtelevat työtehtävästä riippuen ja on hyvä huomioida, että joillekin etätyö on täysin uutta. Se

vaatii työruutiinien uudelleen muotoilua ja järjestelyjä, mikä voi aiheuttaa osaltaan kuormittumista.

On myös hyvä muistaa, että "poikkeustilanteessakin etätöiden tekeminen perustuu työntekijän, esimiehen ja työnantajan väliseen luottamukseen, yhteiseen suunnitteluun ja sopimiseen sekä työntekijän itsenäisen työskentelyn tukemiseen. (Työterveyslaitos)

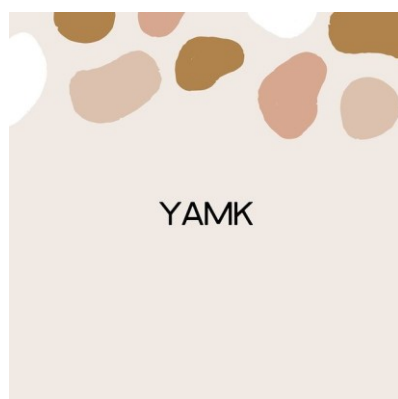
Oletko sinä tehnyt etätöitä omissa työtehtävissäsi? Millaiseksi olet kokenut etätöiden? Miten asiakkaan kohtaaminen on onnistunut etänä?

[#mesossut](#) [#sosiaaliala](#) [#sosionomi](#) [#sosiaalityöntekijä](#) [#sosiaalityö](#) [#etätö](#) [#kohtaaminen](#)

Seuraava päivitykseni oli taas uudelleenjako Lapsen oikeuksien päivänä 20.11.

Tämän jälkeen käsittelin päivityksessäni ylempää ammattikorkeakoulututkintoa Sirppa Kinoksen (2020) väitöskirjaan perustuen. Väitöskirjaa käsiteltiin Talentia-lehden artikkelissa ja esiin tuotiin ylempään ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden osaamisen kehittymistä ja heidän kohtaamia haasteita toimintaympäristöihin liittyen.

Talentia-lehden numerossa 7/2020 on artikkeli Sirppa Kinoksen väitöskirjasta koskien YAMK-tutkinnon suorittaneiden kohtaamia haasteita ja sijoittumista työelämään.

Väitöskirjassa käsitellään mm. sitä, miten ylempään korkeakoulututkinnon suorittaneiden osaaminen oli

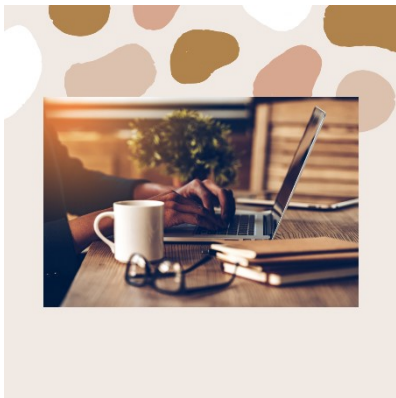
kehittyneet ja millaisia toimintaympäristön haasteita he kohtasivat työelämässä.

Koulutuksessa nähtiin kehittyvän erityisesti asiantuntijaosaaminen, kyky työskennellä itsenäisesti, ihmisten ja asioiden johtaminen sekä henkilöstöhallinnon osaaminen. Myös vastuunotto alan kehittämistä lisääntyi.

Onko Sinulla YAMK-tutkinto? Ovatko kokemuksesi koulutuksesta samankaltaiset? Miten koulutusta mielestäsi tulisi kehittää?

[#mesossut](#) [#sosiaaliala](#) [#sosionomi](#) [#yamk](#) [#sosiaalityö](#) [#talentia](#)

Joulukuussa tein päivityksen Työterveyslaitoksen (2020) raportin Hyvinvointia työstä 2030-luvulla pohjalta. Raportissa esiteltiin skenaarioita suomalaisen työelämän kehityksestä ja tulevaisuudenkuvista. Koin, että raportissa käsitellyt työelämän ilmiöt olivat vahvasti läsnä myös sosiaalialan työssä ja halusinkin rohkaista seuraajiani pohtimaan millaiselta heidän työnsä näyttää 2030-luvulla.

Työterveyslaitoksen [@tyoterveys](#) raportissa Hyvinvointia työstä 2030-luvulla: Skenaarioita suomalaisen työelämän kehityksestä käsitellään työelämän muutoksia ja tulevaisuudenkuvia.

Suomessa hyvinvoinnin suhteen huolta ovat aiheuttaneet mielenterveysongelmat, työmarkkinoiden muuttuvat osaamisvaatimukset ja eriarvoisuuskehitys sekä koronapandemian vaikutukset.

"Elämä alkaa ylikuumentua, jos elämään haalitaan liikaa sisältöjä. Työ on keskeinen osa tätä ylipursuavuuden yhtälöä. Tarvitaan ennaltaehkäisevää synkronointia ja priorisointia."

<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/140712/Hyvinvointia%20ty%C3%B6st%C3%A4%202030-luvulla.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Mitä ajattelet työelämän tämänhetkisistä ja tulevista vaatimuksista? Millaiselta oma työsi näyttää vuonna 2030?

[#mesossut](#) [#sosiaaliala](#) [#sosionomi](#) [#sosiaalityöntekijä](#) [#sosiaalityö](#) [#sosiaalialanmediavaikuttaminen](#)

Seuraava päivitykseni oli uudelleenjako Mieli ry:n joulukuussa tuottamasta voimavarakalenterista. Voimavarakalenterin avulla tuotiin esiin mielenterveyteen vaikuttavia tekijöitä ja mielenterveyden tuen tärkeyttä.

Tätä seuraava päivitykseni taas käsitteli Talentia-lehden artikkelia emeritaprofessori Mirja Satkasta. Satka (2020) lausui artikkelissa "Tiedän, ettei esillä oleminen ole alallamme luontaista. Sosiaalityöntekijät ovat perinteisesti olleet lain ja palvelujärjestelmien toimeenpanijoita, ja tämä historia on tuottanut liiankin vetäytyvää ja nöyrää kulttuuria ja tottelevaisuutta auktoriteettien suhteen" Tämän artikkelin koin erittäin ajankohtaiseksi omia opinnäytetyöni tavoitteita sivuten. Halusin myös päivityksen yhteydessä rohkaista seuraajiani pohtimaan sitä, miten vetäytyvää ja nöyrää hiljaisuuden kulttuuria voisi muuttaa.

"Tiedän, ettei esillä oleminen ole alallamme luontaista. Sosiaalityöntekijät ovat perinteisesti olleet lain ja palvelujärjestelmien toimeenpanijoita, ja tämä historia on tuottanut liiankin vetäytyvää ja nöyrää kulttuuria ja tottelevaisuutta auktoriteettien suhteen" sanoo emeritaprofessori Mirja Satka Talentia-lehden numerossa 7/2020.

Mitä ajatuksia tämä herättää Sinussa? Miten vetäytyvää ja nöyrää kulttuuria voisi muuttaa?

[#mesossut](#) [#sosiaaliala](#) [#sosiaalityö](#) [#sosionomi](#) [#sosiaalityöntekijä](#) [#sosiaalialanmediavaikuttaminen](#) [#hiljaisuudenkulttuuri](#)

Tarkastelujakson viimeisessä päivityksessäni toin esiin Helsingin sanomissa julkaistun lukijan mielipiteen sosionomin työn arvostuksesta ja palkkauksesta. Tekstissä itse sosionomin koulutuksen omaava pohti alan matalapalkkaisuutta ja sen syitä. Kirjoittaja Teri Lindholm (2021) kuvasi, että "Olen kuullut useita selityksiä sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden pienipalkkaisuuteen. Yleisin niistä on, että ammattini on kutsumusammatti. Onhan se. Hymyillä ja kiitoksilla ei kuitenkaan makseta vuokraa." "Toinen selitys on, että naisvaltaisilla aloilla asiasta vain

ei ole taisteltu samalla tavalla. Se on totta. On kuitenkin tärkeää muistaa, ettei meillä ole varaa lakkoilla. Jos me lakkoilemme, ihmisiä kuolee. Lapset joutuisivat jatkamaan elämäänsä väkivaltaisessa ympäristössä tai hyväksikäytön kohteina." Koin tämän kirjoituksen opinnäytetyöni kannalta hyvin ajankohtaiseksi ja pohdinnan mielenkiintoisena siitäkin näkökulmasta, että sosiaalialan palkkataso toistuvasti tuli esiin esimerkiksi omien tarinaosion kyselyideni vastauksissa.

[@helsinginsanomat](#) julkaisi 29.1. lukijan mielipiteen "Me sosionomit teemme tärkeää ja rankkaa työtä, mutta miksi se ei näy palkassa?"

 <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000007771099.html>

Tekstissä sosionomi Teri Lindholm kuvaa työtään ja sosiaalialan palkkausta.

"Olen kuullut useita selityksiä sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden pienipalkkaisuuteen. Yleisin niistä on, että ammattini on kutsumusammatti. Onhan se. Hymyillä ja kiitoksilla ei kuitenkaan makseta vuokraa."

"Toinen selitys on, että naisvaltaisilla aloilla asiasta vain ei ole taisteltu samalla tavalla. Se on totta. On kuitenkin tärkeää muistaa, ettei meillä ole varaa lakkoilla. Jos me lakkoilemme, ihmisiä kuolee. Lapset joutuisivat jatkamaan elämäänsä väkivaltaisessa ympäristössä tai hyväksikäytön kohteina."

Mitä ajatuksia tämä kirjoitus herättää sinussa? Mitä muita syitä näet sosiaalialan matalapalkkaisuudelle?

[#sosionomi](#) [#sosiaalityö](#) [#sosiaaliala](#) [#helsinginsanomat](#) [#sosiaalialanammattilainen](#) [#sosiaalialanmediavaikutaminen](#)

4.1.2 Tarinaosion kyselyt ja muut tuotokset

Tutkimuksellinen kehittämistoiminta voi sisältää tutkimuksellisia elementtejä ja osioita (Salonen, 2013, s. 9). Tällaisena eräänlaisena tutkimuksellisena elementtinä näen päivityksieni lisäksi tuottamani kyselyt tarinaosioon. Näihin tekemiini kysymyksiin seuraajien oli mahdollista vastata niin, että vastaus näkyi vain minulle profiiliin ylläpitäjänä. Näihin kysymyksiin vastattiinkin huomattavasti matalammalla kynnyksellä kuin päivityksien yhteydessä tekemiini keskustelun

aloituksiin. Tarinaosiossa julkaisut pysyivät näkyvillä 24 tuntia eli seuraajillani oli tuona aikana mahdollisuus vastata kyselyihin halutessaan.

Tarinaosiossani kysyin tarkastelujaksolla seuraavia kysymyksiä seuraajiltani:

- Mistä mielestäsi sosiaalialalla pitäisi keskustella?
- Mistä juuri Sinun mielestäsi sosiaalialalla pitäisi puhua?
- Miten sosiaalialan arvostusta voisi edistää?
- Mistä toivoisit julkaisuja vuonna 2021?
- Millaisena sosiaalityö näyttäytyy mielestäsi mediassa ja televisiossa?
- Oletko kiinnittänyt huomiota siihen, miten media nostaa esiin sosiaaliviranomaisia?
- Mitä syitä näet sosiaalialan matalapalkkaisuudelle?

Näiden kysymysten lisäksi kysyin kyllä/ei -vastausvaihtoilla siitä, kokivatko seuraajat profiilini sisällön hyödylliseksi ja seuraavatko he Instagramissa joitakin sosiaalialan vaikuttajia. Näitä vaikuttajia olen myös tuonut esiin profiilissani juuri tarinaosiossa. Kyselyn profiilin hyödyllisyydestä toteutin ensimmäisen kerran loppuvuonna 2020 ja toisen kerran keväällä 2021.

Tarinaosiossa tekemissäni julkaisuissa siis käytin sekä laadullisia että määrällisiä menetelmiä. Hirsjärven ym. (1997, s. 136) mukaan laadulliset eli kvalitatiiviset menetelmät yhdistetään perinteisesti tiettyihin aineistonkeruun tapoihin eli haastatteluihin ja kenttätutkimukseen kun taas määrällinen tutkimus on yleensä numeerista. Näitä voidaan pitää yleislinjoina ja vastakkainasettelun sijaan voi hedelmällistä olla miettiä miten näitä yhdistämällä ja toisiaan täydentämällä aiheeseen pääsee pureutumaan mahdollisimman tehokkaasti.

Tarinaosiossa tein kyselyjen lisäksi nostoja sosiaalialaa käsittelevistä televisio-ohjelmista tai muista mediatoimijoista liittyen sosiaalialaan. Osiossa olen nostanut esiin Ylen Sote nyt ja huomenna-podcastin, sosiaalialan ilmiöitä käsittelevän ÄÄS-podcastin, Talentian Sosiaalialan monet

uramahdollisuudet-webinaarisarjan, asunnottomien yön, Ylen Tilipäivä-ohjelman jakson liittyen työssä uupumiseen, SOS-lapsikylän SOScast-podcastin, Huostassa-podcastin ja Tyttö, joka huusutta-televisiosarjan. Instagramin toimijoista esiin olen lisäksi nostanut mielenterveyttä käsittelevän psykoterapeutti Emilia Kujalan Instagram-livet sekä Suomen mielenterveysseuran Mieli ry:n päivityksiä, Instagram-livejä sekä hyvän mielen joulukalenterin. Tarinaosiossa olen myös jakanut kuvakaappauksia sosiaalialaan liittyvästä uutisoinnista ja iltapäivälehtien uutisista esimerkiksi liittyen Virtain perhesurmaan, jossa kyseenalaistettiin sosiaaliviranomaisten toimintaa.

4.2 Aineiston analysointia

Kehittämisprosessia voidaan arvioida prosessiarvioinnin keinoin tekemällä näkyväksi sen erilaisia taitekohtia, onnistumisia ja epäonnistumisia ja oppimisprosesseja. Toiminnan tavoitteet ja eteneminen myös voivat muuttua arvioinnin perusteella. Yksinkertaisimmillaan arvioinnin kohteena voi olla se, onko prosessi saavuttavat tavoitteensa vai ei. Arviointia voidaan tehdä prosessin tuottajan näkökulmasta eli sisäisesti tai ulkopuolisen puolueettoman arvioijan toimesta, jolloin näkökulma prosessiin on erilainen. (Toikko & Rantanen, 2009, ss. 61–62) Hirsjärvi ym. (1997, s. 221) taas muistuttavat, että aineiston analyysi, tulkinta ja niiden pohjalta johtopäätösten teko on tutkimuksen tärkein asia, johon tähdätään jo tutkimuksen alussa.

4.2.1 Tekemieni päivitysten analysointi

Opinnäytetyöni aineisto koostui tekemistäni päivityksistä, niihin liittyvästä keskustelusta ja muusta keskusteluun osallistumisestani sekä tekemieni kyselyjen tuloksista tarinaosioissa. Omien päivitysteni lisäksi olen repostannut eli jakanut edelleen joitakin muiden toimijoiden ajankohtaisia päivityksiä, jotka olen nähnyt tärkeinä myös omaa profiiliani ja seuraajiani ajatellen. Aineistoani voikin kuvata monilähteiseksi siitä näkökulmasta, että se sisältää sekä itse luotua kuvallista ja tekstillistä materiaalia, havainnointia ja pienimuotoista kyselytutkimusta. Interventiotutkimukset ovat usein yhdistelmä erilaisia laadullisia menetelmiä, jolloin niissä käytetään laadullisen tutkimuksen aineiston keruumenetelmiä. (Kananen, 2017, s. 42)

Huomionarvoista kuitenkin on, että joissakin tekemissäni kyselyissä vastausmuotona on ollut kyllä/ei, jolloin tulokset ovat enemmän määrällisiä. Kananen (2017, s. 43) painottaakin, että

interventiotutkimuksen tavoitteena on saada syvälinen ymmärrys tutkimusongelmasta, jolloin moninaiset menetelmät voivat olla mahdollisia.

Toiminnallisen opinnäytetyöni kehittämishankkeen aikana tuottamani materiaalit ja aineistot olen dokumentoinut ja eritellyt mahdollisine keskusteluineen mahdollisimman tarkasti, jotta prosessista ja sen vaiheista tulee mahdollisimman näkyvä. Toiminnallisen kehittämishankkeen tuottamien materiaalien analyysi tapahtuu pääpiirteittäin samoilla tavoilla kuin tutkimuksellisessakin opinnäytetyössä. Loppuraportissa tuottamani materiaalit pyrin esittelemään riittävän selkeästi ja riittävällä laajuudella.

Kuten Kortesuokin (2018, s. 32) toteaa, ihmisillä on hyvin erilaisia toimintatapoja käyttää sosiaalista mediaa. Joku pyrkii markkinoimaan itseään, kun taas toinen verkostoitumaan kaikkien kanssa kolmannen seuratessa sivusta tuottamatta itse sisältöä. Tämä konkretisoitui myös opinnäytetyössäni. Vaikka sain profiililleni lisää seuraajia, oli keskustelu päivitysten tiimoilta kuitenkin koko tarkastelujakson ajan vähäistä. Sisällytin yleensä kaikkiin päivityksiin kysymyksen ja kysymyksiä päivityksen lukijan omista kokemuksista, mutta sain vastauksia vain joihinkin satunnaisiin päivityksiin. Päivityksistä kuitenkin tykkättiin eli niitä selvästi seurattiin.

Aineiston analysoinnissa ja tarkastelussa hyödynsin Instagramin sovelluksen sisäisiä kehittäjän työkaluja, joiden avulla seurasin profiilini seuraajamääriä ja tykkäyksiä. Koko tarkastelujakson ajan seuraajieni määrä kasvoi ja tekemistäni päivityksistä tykkättiin kasvavassa määrin. Esimerkiksi ensimmäinen päivitykseni sai tykkäyksiä vain kymmenen ja viimeisin päivitykseni taas 120 tykkäystä. Tyypillistä on, että seuraajien määrä kasvaa eniten uusien päivitysten yhteydessä ja saman ilmiön huomasin myös omassa profiilissani, mutta sain uusia seuraajia kuitenkin myös muina aikoina.

4.2.2 Tarinaosion kyselyiden analysointi

Hirsjärvi ym. (1997, ss. 222–224) muistuttavat, että saatu aineisto on keräämisen jälkeen usein tarkoituksenmukaista litteroida eli kirjoittaa puhtaaksi kopioiden. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineistoa analysoidaan jo aiemmissa vaiheissa eli aineistoa analysoidaan ja kerätään usein samaan aikaan. Laadullista aineistoa analysoitaessa tavallisimpia menetelmiä ovat teemoittelu, tyypittely, sisällönerittely, diskurssianalyysi ja keskusteluanalyysi.

Analysoidessani tarinaosion kyselyjeni vastauksia kirjoitin ensin kaikki vastaukset puhtaaksi erilleen, jonka jälkeen aloin etsiä yhteisiä teemoja. Sain pääasiassa yksittäisiin kyselyihini vastauksia 10–20 kappaletta. Kaikki vastaukset yksittäisiä lukuun ottamatta pystyin ottamaan mukaan analyysiin ja pois jouduin jättämään vain vastaukset, joista en esimerkiksi saanut selvää. Yhteisiä teemoja löydettyäni tyypittelin vastaukset yhteen ja laskin, mitkä vastaukset saivat eniten mainintoja. Nämä olen eritellyt tulososiossa kirjallisesti. Alla esimerkki analyysistani:

Mitä syitä näet sosiaalialan matalapalkkaisuudelle?

Vastaus	Alaluokka	Pääloukka
”Osaamisesta ei pidetä ääntä, ollaan liian nöyriä”	Omasta osaamisesta vaikeneminen	Henkilökohtainen taso, ammatillinen itsetunto
”Omaa ammattitaitoa ei tunnisteta, ei uskalleta vaatia osaamista ja tehtävää vastaavaa palkkaa”	Oman ammattitaidon tunnistaminen	

4.3 Eettiset näkökulmat

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2019, ss. 7–8) ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettisissä periaatteissa määritellään, että tutkijan on kunnioitettava tutkittavien ihmisarvoa ja itsemääräämisoikeutta. Lisäksi ohjeiden mukaan tutkimus on toteutettava niin, ettei siitä aiheudu tutkimuskohteille merkittäviä riskejä, vahinkoja tai haittoja. Tutkittavalla on myös oikeus kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen tai keskeyttää osallistumisensa koska tahansa sekä saada halutessaan tietoa tutkimuksen sisällöstä ja käytännön toteutuksesta.

Tarkastelin toimintaani eettisestä näkökulmasta koko kehittämisprosessin ajan. Toimintani alkaessa tein profiiliini päivityksen, jossa kerroin kyseessä olevan opinnäytetyö, jonka tarkoituksena on lisätä tietoa sosiaalialasta, tuoda esiin sosiaalialan erityispiirteitä ja saada kuuluviin sosiaalialan ammattilaisten oma ääni. Lisäksi myöhemmässä päivityksessäni toin esiin,

että toiminnan avulla haetaan vastauksia siihen, millaista julkista keskustelua sosiaalialasta voi käydä sosiaalisessa mediassa, miten sosiaalialaa voisi tuoda esiin sosiaalisessa mediassa ja miten sosiaalialalla vallitsevaa hiljaisuuden kulttuuria olisi mahdollista murtaa sosiaalisen median avulla.

Instagram-tilini on alusta saakka ollut julkinen ja olenkin pitänyt sitä tärkeänä asiana halutessani tutkia keskustelua juuri ei-suljetussa yhteisössä. Näin ollen myös päivityksiini tehdyt kommentit ovat olleet julkisia ja kaikkien nähtävissä. Instagramissa toimitaan itse valitulla nimimerkillä ja julkisissa profiileissa sillä tehdyt kommentit näkyvät kaikille. Näin ollen olemassa oleva tieto on jo lähtökohtaisesti julkista ja kommenttien tekijöillä tieto siitä, että kommentit näkyvät julkisina kaikille. Profiiliini suoraan lähetetyt viestit olen aina jakanut profiilissani lähettäjän luvalla ja anonyymina. Yksittäisten käyttäjien kommenttien sijaan tutkimukseni ja yleisluontoisen havainnointini kohteena oli laajemmin keskustelukulttuuri ja toiminta sosiaalisessa mediassa.

5 Tulokset

Tutkimuksellisessa kehittämistyössäni halusin selvittää sitä, miten sosiaalialaa voisi tuoda esiin sosiaalisessa mediassa, millaista keskustelua sosiaalialaan liittyen on mahdollista käydä sosiaalisessa mediassa ja miten hiljaisuuden kulttuuria olisi mahdollista rikkoa sosiaalisen median kautta. Lisäksi olin kiinnostunut siitä, millaisia teemoja seuraajani tuovat esiin ilmiöiksi, joista julkisesti tulisi puhua enemmän.

Tarkastelujakson aikana tein profiiliini 21 päivitystä ja osallistuin eri profiileissa käytävään keskusteluun. Päivitysten lisäksi tein profiilini tarinaosioon erilaisia kysymyksellisiä alustuksia ja loin seuraajieni toiveesta täytettävän sossubingon. Tarkastelujakson aikana sain profiililleni noin 900 seuraajaa ja itse aloin seurata noin 300 tiliä, joista osa oli sosiaalialan toimijoita ja osa muita ajankohtaisia aiheita sivuavaa profiilia. Tarinajulkaisuja tein tarkastelujakson aikana yhteensä 82 ja tekemäni julkaisut saivat yhteensä 717 tykkäystä. Kysyessäni seuraajiltani kokivatko he tuottamani sisällön hyödyllisenä, keväällä kaikki vastaajista eli 52 henkilöstä kokivat sisältöni hyödylliseksi.

Vaikka tein julkaisujeni kuvauksiin yleensä aina myös kysymyksiä, oli julkinen keskustelu aiheisiin liittyen kuitenkin profiilissani vähäistä. Tulleisiin kommentteihin pyrin aina vastaamaan jollakin

lailla ja näin rohkaisemaan keskustelua. Kommenttien sijaan tykkäyksiä sain julkaisuilleni useita niiden ollessakin mahdollisesti helpompi tapa osoittaa kiinnostusta ja tukea aiheelle.

Tarinaosiossa tein joitakin erilaisia kysymyksellisiä alustuksia seuraajilleni ja teemoittelin saamiani vastauksia kokonaisuuksiksi. Ensimmäinen kysymykseni oli *Mistä sosiaalialalla pitäisi mielestäsi puhua enemmän?* Eniten tähän kysymykseen vastattaessa tuotiin esiin sosiaalialan palkkaustasoa ja koettiin sen olevan asia, josta tulisi puhua enemmän. Tämän lisäksi kysymyksen vastauksissa korostui se, että sosiaalialan työn arvostusta tulisi edistää ja pohdinnat siitä, miten arvostusta voisi edistää. Lisäksi useamman maininnan sai työssä jaksaminen, josta koettiin neljässä vastauksessa olevan tarvetta puhua enemmän.

Useammin kuin kerran mainittiin myös sosionomien aseman parantaminen asiana, josta tulisi puhua enemmän. Vastauksissa koettiin muun muassa, että sosionomien asemaa rinnastetaan työelämässä lähihoitajiin ja työnkuvat ovat tässä suhteessa epäselviä. Lisäksi koettiin, että sosiaalialalla tulisi puhua enemmän työnohjauksesta, eri kuntien erilaisista toimintakäytännöistä, työn vastuullisuudesta ja vaativuudesta, työn vaikuttavuudesta, tehtävänimikkeiden eroista, suurista asiakasmääristä ja työturvallisuudesta sekä syrjäytymisestä. Lisäksi tuotiin esiin sosionomin urapolku sosiaalityöntekijäksi asiana, josta tulisi puhua enemmän. Toisaalta myös jatkuva koulutustason nosto vaatisi yhden vastaajan mukaan huomiota.

Toisena tässä esiin nostettavana kysymyksenä toimi *Miten sosiaalialan arvostusta voisi edistää?* Myös tässä vastauksessa eniten eli neljä mainintaa saivat palkkaukseen ja sen tasoon liittyvät seikat. Lisäksi koettiin, että sosiaalialan arvostusta voisi edistää oikeaa tietoa levittämällä siihen liittyen, mitä kaikkea sosiaaliala pitää sisällään. Tärkeäksi koettiin se, että onnistumisia työssä tuodaan esiin ja nostetaan esiin sosiaalialaan liittyviä positiivisia asioita. Vastauksissa mainittiin myös, että sosiaalialalla tulisi puhalttaa yhteen hiileen sekä tehdä työtä läpinäkyvämmäksi. Useammassa vastauksessa tuotiin esiin lisäksi sitä, että moni vähättelee omaa työtään sosiaalialalla ja työtä tulisikin tuoda enemmän näkyviin; puhua työstään enemmän ja tuoda esiin omaa asiantuntemustaan. Vastauksista siis useampi sivusi sosiaalialan ammattilaisten henkilökohtaisia ominaisuuksia ja ammatillista itsetuntoa.

Kolmantena kysyin seuraajiltani, että *Mitä syitä näet sosiaalialan matalapalkkaisuudelle?* Tämän kysymyksen vastaukset käsittelivät eniten sitä, miten sosiaalialan työ on verovaroilla rahoitettua julkista työtä eikä bisnestä. Toisaalta kuitenkin jakaessani näitä vastauksia tuotiin esiin myös sitä, että muilla aloilla palkat saattavat olla paremmat, vaikka kyseessä olisikin verovaroilla rahoitettu julkinen työ. Vastauksissa siis korostuivat rakenteelliset ja yhteiskunnalliset tekijät.

Toiseksi eniten vastaajat toivat esiin sitä, että sosiaalialan ammattilaiset eivät pidä ääntä omasta osaamisestaan, ja omaa ammattitaitoa sekä osaamista ei välttämättä tunnusteta eikä uskalleta vaatia osaamista ja tehtäviä vastaavaa palkkaa. Nämä vastaukset taas sivusivat jo aiemmissa vastauksissa esiin tullutta heikkoa ammatillista itsetuntoa. Huomionarvoinen oli myös vastaus, jossa tuotiin esiin, etteivät sosiaalialan asiakkaatkaan pidä ääntä siitä, että sosiaalialan työntekijöitä tarvitaan.

Seuraajat vastasivat myös, että sosiaalialan työn tulosta on vaikea mitata eikä työn tulos ole yksinkertaisella kaavalla laskettavissa rahassa tai voittoa tuottavaa. Yhden vastaajan mukaan yleinen ymmärrys siitä, kuinka paljon yhteiskunnalle maksaa yksi syrjäytynyt henkilö, puuttuu. Lisäksi tuotiin esiin, että sosiaalialan ammattiyhdistystoiminta on eri tasolla kuin miesvaltaisilla aloilla ja yhteiskunnassa sosiaalialaa ei yleisesti ottaen arvosteta. Edelleen tehtävänkuvat nähtiin epämääräisinä, jolloin rinnastaminen esimerkiksi lähihoitajan tehtävänkuvaan oli riski. Viimeiseksi vastaajat myös näkivät, että työn vaatavuutta ja raskautta ei ymmärretä.

6 Johtopäätökset

Tulosten analysoinnin jälkeen saatuja vastauksia tulee pyrkiä selittämään ja tulkitsemaan. Hirsjärvi ym. (1997, s. 229) määrittelevät, että ”tulkinalla tarkoitetaan sitä, että tutkija pohtii analyysin tuloksia ja tekee niistä omia johtopäätöksiä”. Tulkinta voidaankin nähdä merkitysten selkiyttämisenä ja pohdintana. Omassa opinnäytetyössäni halusin selvittää sitä, miten sosiaalialaa voisi tuoda esiin sosiaalisessa mediassa ja millaisista sosiaalialaan liittyvistä ilmiöistä tulisi puhua enemmän julkisesti.

Halusin toiminnallisen opinnäytetyöni kautta tuoda sosiaalialaa esiin sosiaalisessa mediassa ja selvittää seuraajieni kokemuksia ja näkemyksiä siitä, millaisista sosiaalialaan liittyvistä ilmiöistä tai erityispiirteistä tulisi puhua enemmän ja nimenomaan julkisesti. Toiveenani oli opinnäytetyöni

kautta saada sosiaalialalle lisää näkyvyyttä ja näin myös rikkoa hiljaisuuden kulttuuria. Lisäksi koin tärkeäksi herätellä ja haastaa seuraajiani pohtimaan ajatuksiaan sosiaalialasta ja myös tarkastelemaan kriittisesti sosiaalialaan liittyviä erityispiirteitä ja esimerkiksi juuri sosiaalialan näkyvyyttä mediassa.

Tarkastelujakson aikana sain profiililleni lähes 1000 seuraajaa ja tekemiini kyselyihin vastattiin monipuolisesti. Julkista vastavuroista keskustelua päivitykseni herättivät suhteellisen vähän, mutta päivityksistäni tykättiin aktiivisesti. Suunnittelemani kehittämistoiminta sai seuraajilta positiivista palautetta ja sain monipuolisia vastauksia tekemiini kyselyihin. Saamastani palautteesta päätellen toimintani on nähty hyödyllisenä ja toiminta sosiaalisessa mediassa on hyvä tapa tuoda esiin sosiaalialaa.

Kysyessäni seuraajieni kokemuksia ja näkemyksiä siitä, mistä sosiaalialalla tulisi puhua enemmän, vastauksissa korostuivat palkkaukseen ja palkkatasoon liittyvät asiat. Palkkaus nousikin esiin lähes kaikkien tekemieni kyselyjen vastauksissa. Kysyessäni syitä sosiaalialan matalapalkkaisuudelle, vastaajat toivat eniten esiin rakenteellisia tekijöitä sekä yhteiskunnan heikkoa arvostusta sosiaalialan työtä kohtaan.

Kaikkien kyselyjen vastauksissa korostui myös usean tekijän hajanaisuus; tehtäväkuvat ovat hajanaiset, palkkaus vaihtelee sekä puutteellinen tieto esimerkiksi sosionomikoulutuksesta, jolloin tutkinto rinnastetaan lähihoitajiin. Tämän lisäksi toimintakäytännöt vaihtelevat kunnittain, joka vaikuttaa osaltaan alan hajanaisiin tehtäviin ja tehtävänimikkeisiin sekä vaikuttaa yleiseen kuvaan sosiaalialasta.

7 Pohdinta

Lähtiessäni tekemään toimintaani sosiaaliseen mediaan, yhtenä suurimpana toiveenani oli saada aikaan julkista keskustelua sosiaalialasta. Kuten todettua, avointa keskustelua syntyi vain vähän, kun taas päivityksiini ja kyselyihini vastattiin aktiivisesti pääasiassa suorilla, vain minulle näkyvillä viesteillä. Tämä ilmiönä tukee ennakkokäsityksiäni siitä, että sosiaalialasta käydään kyllä keskustelua, mutta keskustelu tapahtuu sosiaalisessa mediassa pääasiassa suljetuissa ryhmissä, mikä osaltaan vahvistaa Tiitisen (2018) näkemyksiä sosiaalialan ammattilaisten vaikenemisesta.

Tiitinen (2018) toteaa, että sosiaalialan medianäkyvyys on usein olematonta ja uutisoinnissa keskitytään epäonnistumisiin. Tämä on tullut myös itselleni näkyväksi tarkastellessani opinnäytetyöhöni liittyen uutisointia sosiaalialaan liittyen. Huomionarvoista on se, että median edustajien tieto sosiaalialasta on usein puutteellinen ja toimittajat näkevät sosiaalialan heikosti hahmottuvana laajana kokonaisuutena (Tuomainen, 2017, s. 34). Tällöin median kuva sosiaalityöstä ja sosiaalialasta on hyvin yksipuolinen sekä vailla vaikkenevien sosiaalialan ammattilaisten kantaa (Pyykkö, 2020, s. 8).

Vaikenemisen syitä voi löytää sekä henkilökohtaiselta tasolta että rakenteellisista tekijöistä. Tiitinen (2018, s. 178) jaottelee mediavaikuttamisen esteet instituutioiden tasolla, ammatilliseettisellä tasolla ja henkilökohtaisella tasolla ilmeneviksi. Omassa opinnäytetyössäni taas konkretisoituivat juuri rakenteelliset tekijät tarkasteltaessa matalaa palkkatasoa ja henkilökohtaiset tekijät sosiaalialan arvostuksen edistämistä pohdittaessa. Sosiaalialan ammattilaisten ammatillinen itsetunto miellettiin heikoksi ja koettiin, että onnistumisia ei alalla tuoda esiin. Kun ammatillinen itsetunto on heikko, on kynnyksinä lähteä tekemään vaikuttamistyötä ja nostaa sosiaalialaa esiin ymmärrettävästi hyvin korkea. Lisäksi vaikuttaminen sosiaalisessa mediassa usein vaatii sitä, että ajankohtaisiin teemoihin on mahdollisuus reagoida reaaliaikaisesti. Tämä taas vaatii paljon aikaa ja resursseja vaikuttamistyötä tekevältä.

Sosiaaliala kuitenkin alkaa näkyä sosiaalisessa mediassa yhä enemmän. Media onkin tänä päivänä yhä tärkeämpi yhteistyökumppani. Kun lähdin tekemään omaa toiminnallista osuuttani, minulla oli tieto vain muutamasta sosiaalialan toimijasta Instagramissa. Toimijoita kuitenkin tuli vastaan koko ajan enemmän ja sosiaalialan näkyvyys palvelussa lisääntyi. Huomionarvoista kuitenkin on, että toimijoista valtaosa on yksityisiä organisaatioita, joiden toiminta lähinnä keskittyy palveluista tiedottamiseen. Yksityisiä vaikuttajahenkilöitä sosiaalialalla edelleen on hyvin vähän tai he toimivat työprofiilinsa kautta. Tähän saattaa liittyä aiheen sensitiivisyys ja vaitiolovelvollisuuden mieltäminen koskemaan myös työn luonnetta ja olosuhteita. Lisäksi sosiaalialan ammattilaisen kaksoisrooli toisaalta työn toteuttajana ja taas rakenteisiin vaikuttajana saattaa aiheuttaa ristiriitaa omalle henkilökohtaiselle vaikuttamistoiminnalle ja jännitettä omaan työntekijäasemaan.

Sosiaaliala näyttäytyy mediassa usein negatiivisessa valossa. Koin tärkeäksi tarkastella myös sitä, millaisina sosiaalialan ammattilaiset kuvataan esimerkiksi televisiosarjoissa. Vaikka kyseessä olisi

vihteellinen sarja, se kuitenkin luo kuvaa sosiaalialan työntekijästä ja vahvistaa representaatioita. Kuvan luominen ei siis ole merkityksetöntä. Se, miten sosiaalialasta puhutaan luo todellisuutta.

Hiljaisuuden kulttuurin murtaminen varmasti vaatii kollektiivista asiantuntijuutta. Parviainen (2006, ss. 166–167) muistuttaa, että tarkasteltaessa kollektiivisen tiedon muodostumista lopulta kyse on asiantuntijoiden halusta, kyvystä tai uskalluksesta jakaa tietoaan muiden kanssa. Sosiaalialan organisaatiokulttuuri ja valtahierarkiat eivät varsinaisesti tarjoa hedelmällistä maaperää tällaiselle kasvulle. Mielenkiintoista onkin pohtia miten uudet viestintäkanavat ja sosiaalinen media lopulta vaikuttavat sosiaalialan keskusteluun tulevaisuudessa niiden tarjotessa suotuisan ympäristön yleiselle keskustelulle ja kokemusten jakamiselle.

Instagram-profiilini oli alusta saakka julkinen ja se olikin yksi lähtökohdistani. Pohdin toimintani aikana paljon sitä, miten julkisuus vaikuttaa seuraajieni keskusteluhaluuteen ja uskonkin, että suljetussa ryhmässä keskustelua olisi syntynyt enemmän. Julkisuus tuo toimintaan ymmärrettävän kynnyksen ja värittää myös toimintani eettistä tarkastelua. Olin kiinnostunut erityisesti seuraajieni kokemuksista, en yleistyksistä ja oletuksista. Pohdin paljon sitä, miten seuraajille tulee kertoa toimintani taustalla olevasta opinnäytetyöstä ja ilmiön tutkimisesta. Nyt tein aiheesta erilliset päivitykset, mutta aiheesta olisi voinut kirjoittaa myös profiilin kuvaukseen. Tosin teknisesti kuvauksessa saa olla vain tietty määrä tekstiä eikä kattava informaatio olisi kuitenkaan siinä yhteydessä ollut mahdollinen. Tärkeää onkin muistaa, että tutkimukseni kohteena olivat ilmiöt suuremmissa laajuudessa, eivät juuri tiettyjen henkilöiden yksittäiset mielipiteet.

Opinnäytetyöprosessini oli alusta saakka refleктоiva ja arvioin omaa prosessiani joka vaiheessa. Kuten Toikko ja Rantanen (2009, ss. 61–62) linjasivat, kehittämisprosessia voidaan arvioida prosessiarvioinnin keinoin tekemällä näkyväksi sen erilaisia taitekohtia, onnistumisia ja epäonnistumisia ja oppimisprosesseja. Koen, että prosessini oli onnistunut, vaikkakin Kanasen (2014, s. 97) kuvaamalla tavalla netnografiselle tutkimukselle ominaisesti tutkimussuunnitelmani ei sellaisenaan toteutunutkaan ja toimintani julkista keskustelua sai aikaan vain vähän.

Opinnäytetyön johdannossa kerroin opinnäytetyön syntyneen halusta vaikuttaa sosiaalialan näkyvyyteen mediassa ja sosiaalialasta käytävään keskusteluun. Tämä säilyi ajatuksenani läpi koko prosessin, joka ajoittain oli suurelta osin oman paikan hakemista. Halusin nimenomaan lähteä tekemään jotakin näkyvää tutkimuksellisen opinnäytetyön sijaan ja valitsin opinnäytetyöni aiheen

ehkä hieman niin sanotusti boksin ulkopuolelta. Toiminnallisen osuuteni aikana koin, että tekemiseni on merkityksellistä ja tärkeää, vaikkakin jouduin tekemälleni työlle ominaisesti useampaan kertaan palauttamaan fokustani perustehtävään ja -ajatukseen sekä asettamaan toiminnalleni omia raameja.

Haluan uskoa, että tekemäni kehittämistoiminta on vasta alussa. Usein toiminta sosiaalisessa mediassa vaatii aikaa vakiintuakseen ja maaperää on rakennettava pitkään. Näin ollen olen tyytyväinen omaan prosessiini ja siihen, että profiilini on löytänyt seuraajiaan. Vaikka julkista keskustelua syntyi profiilissani vähän, toivon että nostamani teemat kuitenkin ovat saaneet seuraajani pohtimaan ja refleктоimaan omaa tekemistään ja ajatteluaan. Tuomisen (2014, ss. 243-244) sanoin:

”Luovassa järkevyydessä kyse on siitä, että muutamme asenteemme ongelmiin pysyvästi ja alamme ajatella niin, että kohdatessamme ongelmia, pieniä ja suuria, koitamme valittamisen sijaan etsiä niihin erilaisia ratkaisuja. Siirrymme loputtoman suunnittelun sijaan muutaman askeleen verran kohti kokeilukulttuuria.”

”Siksi on tärkeää olla avoin ja utelias. Nähdä, kokeilla ja reagoida.”

Lähteet

- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (1997). *Tutki ja kirjoita*. Tammi.
- Kananen, J. (2014). *Netnografia - verkkoyhteisöjen tutkiminen opinnäytetyönä*. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kananen, J. (2016). *Yrittäjän sosiaalisen median strategiaopas*. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kananen, J. (2017). *Kehittämistutkimus interventiotutkimuksen muotona: opas opinäytetyön ja pro gradun kirjoittajalle*. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kastepohja, I. (2004). *Mediavaikuttamisen teorioita*. Jyväskylän yliopisto.
https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/12991/URN_NBN_fi_jyu-200541.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Kinos, S. (2020). *Sosionomit (ylempi amk) muuttuvilla työmarkkinoilla : tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen työelämään, osaaminen ja toimintaympäristön haasteet*. Turun yliopisto.
<https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/149243/AnnalesC492Kinos.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kokkinen, L. (2020). *Hyvinvointia työstä 2030-luvulla. Skenaarioita suomalaisen työelämän kehityksestä*. Työterveyslaitos.
<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/140712/Hyvinvointia%20ty%c3%b6st%c3%a4%202030-luvulla.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kortesuo, K. (2018). *Sano se someksi: Sosiaalisen median suuri laskuoppi*. Helsingin seudun kauppakamari.
- Lindholm, T. (2021). *Me sosionomit teemme tärkeää ja rankkaa työtä, mutta miksi se ei näy palkassa?* Helsingin sanomat. <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000007771099.html>
- Mutka, U. (1998). *Sosiaalityön neljäs käänne: Asiantuntijuuden mahdollisuudet vahvan hyvinvointivaltion jälkeen*. Jyväskylän yliopisto.
https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/47886/SoPhi27_978-951-39-6478-8.pdf
- Ollikainen, T. (2020). Akateeminen taistelija. *Talentia*. <https://www.talentia-lehti.fi/akateeminen-taistelija/>
- Parviainen, J. (2006). Kollektiivinen tiedonrakentaminen asiantuntijatyössä. Teoksessa J. Parviainen (toim.), *Kollektiivinen asiantuntijuus* (ss. 155–187). Tampereen yliopisto.
https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/65372/kollektiivinen_asiantuntijuus_2006.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Pohjola, A. & Särkelä, R. (2011). *Sosiaalisesti kestävä kehitys*. Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto.

- Pyykkö, M. (2020). *Sosiaalityöntekijöiden mediavaikuttaminen Twitterissä - case #100nimeä*.
https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/317546/Pyykko_Marjaana_tutkielma_20_20.pdf?sequence=3
- Rantala, J. (2016). Sosiaalinen media osana sosiaalityötä. Teoksessa I. Roivainen & S. Ranta-Tyrkkö (toim.), *Yhteisöt ja yhteisösosiaalityön lähtökohdat* (ss. 86–94). United Press Global.
- Salonen, K. (2013). *Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön*. Turun ammattikorkeakoulu. <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>
- Sauri, P. (2019). *Julkishallinto ja sosiaalinen media 2020*. Kunnallisanalan kehittämissätiö.
https://kaks.fi/wp-content/uploads/2019/12/polemia-115_nettiin_v2.pdf
- Sosiaalihuoltolaki 1031/2014. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301>
- Talentia. (2017). *Sosiaalialan ammattihenkilön ammattieettiset ohjeet*. <https://talentia.e-julkaisu.com/2017/eettiset-ohjeet/>
- Tiitinen, L. (2018). Sosiaalialan mediavaikuttaminen hiljaisuuden kulttuurin murtajana? *Yhteiskuntapolitiikka*.
- Tiitinen, L. (2019). *Kamppailu sananvapaudesta: sosiaalialan ammattilaisen toiminta ja valtasuhteet mediavaikuttamisen kentällä*. Rovaniemi: Lapin yliopisto.
- Toikko, T. & Rantanen, T. (2009). *Tutkimuksellinen kehittämistoiminta*. Tampere University Press.
- Tuomainen, S. (2017). *Sosiaalinen media rakenteellisen sosiaalityön välineenä*. Itä-Suomen yliopisto. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/18878/urn_nbn_fi_uef-20180109.pdf
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2019). *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa*.
https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf
- Työterveyslaitos. (2020). *Ohje etätyöstä ja henkisestä hyvinvoinnista työpaikoille koronavirusepidemian aikana*. <https://www.ttl.fi/ohje-etatyosta-ja-henkisesta-hyvinvoinnista-tyopaikoille-koronavirusepidemian-ehkaisvyn/>
- Ylä-Tuuhonen, M. (2020). Heikossa asemassa olevat unohtuivat. *Talentia*. <https://www.talentia-lehti.fi/heikossa-asemassa-olevat-unohtuivat/>